

Mogućnost zapošljavanja i samozapošljavanja učenika pripadnika manjinskih i većinskih nacionalnih grupa

---

Talan, Patricija

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:147502>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-27**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
VARAŽDIN**

Patricija Talan

**Mogućnost zapošljavanja i
samozapošljavanja učenika pripadnika
manjinskih i većinskih nacionalnih grupa**

DIPLOMSKI RAD

Varaždin, 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Patricija Talan

JMBAG: 1311028119

Studij: Ekonomika poduzetništva

**Mogućnost zapošljavanja i samozapošljavanja učenika
pripadnika manjinskih i većinskih nacionalnih grupa**

DIPLOMSKI RAD

Mentorica:

Prof. dr. sc. Violeta Vidaček-Hainš

Varaždin, 2021.

Patricija Talan

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada.

Autorica potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

Republika Hrvatska je zemlja u kojoj živi više različitih nacionalnih skupina. U školama česta je pojava da školske klupe dijele učenici različitih nacionalnih pripadnosti. Svaki učenik ima viziju o tome u kojem smjeru će krenuti nakon završetka srednje škole. Stoga, u ovom radu želi se istražiti kako učenici razmišljaju o njihovim mogućnostima i ulasku u prvi posao. Kakva su njihova razmišljanja o mogućem zapošljavanju i gdje se vide nakon završetka škole. U radu se, također, želi ispitati kako učenici gledaju na samozapošljavanje kao oblik zapošljavanja te razmišljaju li o mogućem pokretanju vlastitog posla.

Ključne riječi: nacionalne manjine, zapošljavanje, samozapošljavanje

Sadržaj

Sadržaj.....	iii
1. Uvod.....	1
2. Stanovništvo u Republici Hrvatskoj.....	2
2.1. Nacionalna struktura Hrvatske.....	2
2.2. Prava nacionalnih manjina.....	2
2.3. Zapošljavanje pripadnika manjinskih nacionalnih skupina.....	4
3. Zapošljavanje i samozapošljavanje.....	6
3.1. Rad u Hrvatskoj.....	6
3.2. Struktura zaposlenih.....	7
3.3. Poduzetništvo.....	9
3.3.1. Kontekstualno okruženje.....	10
3.3.2. Poduzetnik.....	11
3.3.1. Funkcije poduzetništva.....	13
4. Ciljevi istraživanja.....	14
4.1. Opći ciljevi.....	14
4.2. Specifični ciljevi.....	14
4.3. Istraživačka pitanja.....	14
5. Metodologija.....	15
5.1. Uzorak ispitanika.....	15
5.2. Mjerni instrumenti.....	15
5.3. Način provedbe istraživanja.....	15
6. Rezultati i interpretacija rezultata.....	17
6.1. Spol i dob ispitanika.....	17
6.2. Pristupanje radnom odnosu.....	19
6.2.1. Zapošljavanje nakon završetka škole.....	31
6.2.2. Rad u struci.....	31
6.2.3. Spremnost ulaska u radni odnos.....	32
6.3. Samozapošljavanje.....	32
6.3.1. Vizija o samozapošljavanju.....	37
6. Zaključak.....	38
7. Popis literature.....	40
8. Popis slika.....	43
9. Popis grafova.....	44

10. Popis tablica	45
11. Prilozi	46

1. Uvod

U Republici Hrvatskoj Hrvati su najmnogoljudnije stanovništvo, no uz njih živi i određen broj nacionalnih manjina. Stoga svakodnevno stanovnici Republike Hrvatske susreću se pripadnicima različitih nacionalnih skupina. U ovom radu za primjer su uzeti učenici srednjih škola koji u svojim razredima uče i druže se međusobno s učenicima koji su pripadnici većinskih i manjinskih nacionalnih skupina. Završetkom srednje škole učenici, tada bivši učenici, dolaze pred odabir o nastavku obrazovanja ili ulasku u svijet rada, ponekad to bude kombinacija jednog i drugog. Upravo is tih razloga provodi se istraživanje u svrhu pisanja ovog rada. Cilj je ispitati razmišljanja učenika o tom dijelu njihova života. Istražiti kako oni razmišljaju o njihovim mogućnostima u pronalasku posla i zapošljavanju. Predstavlja li to za njih prepreku te izaziva li strah. Istraživanjem se želi saznati koja su njihova očekivanja i koje želje imaju kod budućeg radnog mjesta i okruženja. Također, želi se ispitati poduzetnost učenika. Razmišljaju li o poduzetništvu, pokretanju vlastito posla i imaju li ideje vezane uz samozapošljavanje.

Istraživanje je provedeno u srednjoj školi gdje školu pohađaju učenici i učenice pripadnici većinskih i manjinskih nacionalnih skupina. Anketa je provedena među učenicima kako bi se ispitala tema ovog diplomskog rada i ispitalo njihovo razmišljanje o ovoj temi. Na kraju će se provesti i prikazati statistička analiza prikupljenih podataka putem ankete te će se iznesti zaključak rada.

2. Stanovništvo u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj, osim Hrvata kao većinske nacionalne skupine, živi više različitih nacionalnih skupina. Različite nacionalne skupine smještene su diljem Hrvatske. Stoga će u ovom poglavlju biti naglasak na nacionalnosti unutar Republike Hrvatske. Poglavlje će započeti nacionalnom strukturom Hrvatske te će se objasniti koje to nacionalne skupine i u kojem dijelu prevladavaju. U nastavku poglavlja objasniti će se neke od glavnih prava nacionalnih manjina unutar Republike Hrvatske. Poglavlje završava temom o zapošljavanju pripadnika manjinskih nacionalnih skupina.

2.1. Nacionalna struktura Hrvatske

Prema posljednjem popisu stanovništva Republike Hrvatske koji je proveden 2011. godine, u Hrvatskoj živi 4.284.889 stanovnika. Od tog broja 328.738 stanovnika su pripadnici nacionalnih manjina. U nastavku slijedi popis manjinskih nacionalnih skupina koje žive u Republici Hrvatskoj poredanih prema zastupljenosti od najvećeg broja prema najmanjem. Srbi 186.633 (4,36%), Bošnjaci 31.479 (0,73%), Talijani 17.807 (0,42%), Albanci 17.513 (0,41%), Romi 16.975 (0,40%), Mađari 14.048 (0,33%), Slovenci 10.517 (0,25%), Česi 9.641 (0,22%), Slovaci, 4.753(0,11%), Crnogorci 4.517 (0,11%), Makedonci 4.138 (0,10%), Nijemci 2.965 (0,07%), Rusini 1.936 (0,05%), Ukrajinci 1.878 (0,04%), Rusi 1.279 (0,03%), Austrijanaca 297 (0,01%), , Bugara 350 (0,01%), Poljaka 672 (0,02%), Tıdovi 509 (0,01%), Rumunji 435 (0,01%), Turci 367 (0,01%) i Vlaha 29 (0,00). (Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj; bez dat)

S obzirom na strukturu stanovništva u županijama, Hrvati su većinsko stanovništvo u svim županijama. Srbi, Bošnjaci i Talijani su tri manjinske nacionalne skupine s najvećom zastupljenosti u Republici Hrvatskoj. Najveća zastupljenost Srba kao manjinske nacionalne skupine je u Vukovarsko-srijemskoj županiji. Bošnjaci su najviše nastanjeni u Istarskoj županiji, jednako kao i Talijani. Romska nacionalnost najviše se pojavljuje u Međimurskoj županiji. (dzs, 2011.)

2.2 Prava nacionalnih manjina

Prema Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, nacionalne manjine su skupina hrvatskih državljana čiji su pripadnici tradicionalno nastanjeni na teritoriju Republike Hrvatske, a njeni članovi imaju etnička, jezična i/ili vjerska obilježja različita od drugih

građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja. Republika Hrvatska osigurava ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje pripadaju istoj nacionalnoj manjini. Navedeno ostvarivanje prava odnosi se na: izjašnjavanje o pripadnosti nacionalnoj manjini, pravo na uporabu imena i prezimena na manjinskom jeziku i pismu kao i služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi. Nadalje, pravo na odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe, uporabu svojih znamenja i simbola te očuvanje tradicijskih naziva i oznaka. Ostvaruju pravo na kulturnu autonomiju održavanjem, razvojem i iskazivanjem vlastite kulture, te očuvanjem i zaštitom svojih kulturnih dobara i tradicije te pravo na očitovanje svoje vjere te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere. Imaju pravo na pristup sredstvima javnog priopćavanja i obavljanja djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija) na jeziku i pismu kojim se služe. Samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa. Pravo na zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima na državnoj i lokalnoj razini, te u upravnim i pravosudnim tijelima te sudjelovanje u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Zaštita od svake djelatnosti koja ugrožava ili može ugroziti njihov opstanak, ostvarivanje prava i sloboda (Položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj; bez.dat)

Izjašnjavanje o pripadnosti nacionalnoj manjini tj. načelo slobodnog opredjeljivanja o izražavanju nacionalne pripadnosti zajamčeno je Ustavom Republike Hrvatske. Pripadnicima nacionalnih manjina jamči se sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, služenje svojim jezikom i pismom te kulturna autonomija. Isto tako propisano je da svaki državljanin Republike Hrvatske ima pravo slobodno se izjasniti o pripadnosti nekoj nacionalnoj skupini te ostvarivati prava i slobode propisane Ustavnim zakonom i druga manjinska prava i slobode propisana posebnim zakonima. Nadalje, pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo koristiti svoje ime i prezime na jeziku kojim se služe, te da ono bude službeno priznato njima i njihovoj djeci upisom u matične knjige i druge službene isprave, u skladu s propisima Republike Hrvatske. S obzirom na program o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, odgoj i obrazovanje pripadnika manjinskih skupina može se odvijati na jeziku i pismu kojim se služe pripadnici nacionalnih skupina. Ono se odvija prema tri modela. U modelu A se nastava odvija na jeziku i pismu nacionalne manjine, uz obvezno učenje hrvatskog jezika u istom broju sati u kojem se uči jezik manjine. Također, učenici imaju pravo i obvezu učiti dodatne sadržaje važne za manjinsku zajednicu. U modelu B nastava se izvodi dvojezično, dok se u modelu C nastava izvodi na hrvatskom jeziku uz dodatak nekoliko sati namijenjenih kulturi nacionalne manjine. Ustavom Republike Hrvatske jamči se sloboda savjesti i vjeroispovijedi i slobodno javno očitovanje vjere ili drugog uvjerenja te su vjerske

zajednice jednake pred zakonom i odvojene od države. Isto tako, Zakonom o pravnom položaju vjerskih zajednica reguliraju se pitanja slobode vjeroispovijedi i slobodnog, javnog očitovanja vjere, te obavljanja vjerskih obreda od strane vjerskih zajednica i njihovih prava. Nadalje, prema Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih, radi očuvanja, razvoja, promicanja i iskazivanja svog nacionalnog i kulturnog identiteta, imaju pravo osnivati udruge, zaklade i fundacije te ustanove za obavljanje djelatnosti javnog priopćavanja, kulturne, izdavačke (nakladničke), muzejske, arhivske, knjižnične i znanstvene djelatnosti. Republika Hrvatska i lokalne jedinice, sukladno svojim mogućnostima, financiraju djelovanje navedenih institucija. Vrlo važna odredba iz Ustavnog zakona o nacionalnim manjinama je zabrana diskriminacije. (Položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj; bez.dat)

Najvažniji međunarodni dokument za Hrvatsku koji je usvojilo Vijeće Europe i štiti prava nacionalnih manjina te su zemlje potpisnice pristale na provođenje konkretnih mjera danih u tom dokumentu je Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina. Vlada Republike Hrvatske poslala je pet izvještaja o provođenju: 1999. godine, drugo 2004. godine, treće 2009. godine, četvrto 2014. godine i peto 2019. godine. Cilj dokumenta je uspostava manjinskih standarda kao poticaj za mir i stabilnost na našem kontinentu. Obuhvaća tri generacije prava manjina. Prva generacija prava je pravo na očuvanje vlastitog jezika, kulture, vjere i tradicije. Druga generacije je pravo na sudjelovanje u kulturnome, gospodarskom, političkom i javnom životu. Treća generacija prava manjina je pravno sudjelovanje manjina u odlučivanju (Klajner M. 2011.)

Prvobitni cilj Konvencije bio je osiguranje mira i stabilnosti u vrijeme promjena u Europi početkom devedesetih godina prošlog stoljeća te zaštita prava manjina u državama koje su se suočavale s demokratskim promjenama. S vremenom taj cilj se proširio na način da je Konvencija postala promotor manjinskih principa diljem svijeta i instrument koji je uspostavio temelje razvoja prava nacionalnih manjina. Veliki uspjesi postignuti su u obrazovanju na jezicima nacionalnih manjina, provedbi prava u području manjinske kulture, uspostavi savjetodavnih tijela tako da predstavnici nacionalnih manjina mogu izražavati svoje stavove i prijedloge te djelovanju u zaštiti prava nacionalnih manjina. Konvencija je imala ulogu u razvoju ostvarivanja prava nacionalnih manjina. (Klajner M. 2011.)

2.3. Zapošljavanje pripadnika manjinskih nacionalnih skupina

Republika Hrvatska provodi mjere za zapošljavanje pojedinih društvenih skupina. U javnoj upravi zapošljavanje nacionalne manjine propisano je kao pravo na zastupljenost.

Mjere se donose radi ispunjavanja zahtjeva za uklanjanje i ublaživanja učinaka diskriminiranosti u zapošljavanju te zbog različitosti u organizaciji. One polaze od pravno utvrđenih dimenzija diskriminacije, a definiraju ih politička tijela kao odgovor na društveni problem. Isto tako važne su za postizanje zastupljenosti pripadnika manjinskih društvenih skupina u upravnim organizacijama s obzirom na njihovu zastupljenost u društvenoj strukturi. Zapošljavanje pripadnika manjinskih nacionalnih skupina važno je i za samu organizaciju. Ono pridonosi uspješnosti organizacija jer se organizacija tada lakše prilagođava raznovrsnosti. (Vukojčić Tomić T. 2017.)

Nacionalni program za Rome u Republici Hrvatskoj odnosi se na zapošljavanje Roma. Program se sastoji od nekoliko ciljeva. Prvi cilj je postizanje veće zaposlenosti Roma, drugi cilj je zapošljavanje većeg broja Roma u programima javnih radova. Nadalje, treći cilj odnosi se na uključivanje Roma u programe osposobljavanja za zanimanje te četvrti cilj zapošljavanje savjetnika za posredovanje pri zapošljavanju Roma. Zadnji, peti cilj, odnosi se na sufinanciranje zapošljavanja Roma (Nacionalni program za Rome, bez dat.)

Zapošljavanje pripadnika romske nacionalnosti nailazi na određene probleme zbog njihovog karakterističnog načina življenja. Problemi se javljaju zato što su pripadnici romske nacionalnosti često nisko obrazovani i ne prihvaćaju dodatne edukacije. Još jedan problem prilikom zapošljavanja javlja se radi poslodavaca. Oni često imaju predrasude ili krivu percepciju. Marginalnost romske populacije i život u siromaštvu se isto tako pojavljuju kao problem prilikom zapošljavanja. S obzirom na ciljeve, koji su ranije navedeni, donesene su mjere kako bi se oni postigli. Mjere se odnose na zapošljavanje u programima javnih radova, osposobljavanje i zapošljavanje u svim gospodarskim granama, osmišljavanje programa samozapošljavanja u nevezanom obrtu, evidentiranje i uključivanje Roma u programe priprema zapošljavanja. Nadalje, odnose se na zapošljavanje šest savjetnika za posredovanje pri zapošljavanju Roma u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, razvijanje sustava prikupljanja sekundarnih sirovina za recikliranje koji bi zapošljavao pretežito Rome te na sufinanciranje zapošljavanja. Uvesti subvenciju za zapošljavanje Roma u trajanju od 24 mjeseca na načina da se poslodavcu financira i sufinancira trošak rada temeljem neto plaće od 1.500,00 kuna i to (Nacionalni program za Rome, bez dat.)

S obzirom na istraženo dolazi se do zaključka da Republika Hrvatska redovito donosi mjere kojima život pripadnika manjinski nacionalnih skupina u Hrvatskoj želi olakšati i pružiti im njihova prava. Pruža mogućnosti koje su približno jednake mogućnostima većinskog nacionalnog stanovništva Republike Hrvatske. Služenjem materinim jezikom i poštivanje vlastite kulture njeguju svoje običaje. Isto tako Republika Hrvatska potiče zapošljavanje pripadnika manjinskih nacionalnih skupina. Putem mjera nastoji smanjiti diskriminaciju koja je prisutna u današnjici.

3. Zapošljavanje i samozapošljavanje

Zapošljavanje čini sastavni dio života većine stanovnika Republike Hrvatske. Osim traženja posla i zapošljavanja, samozapošljavanje tj. ulazak u poslovni pothvat, još je jedna mogućnost obavljanja rada i stvaranja prihoda. U ovom poglavlju na početku će se istaknuti nekoliko činjenica o zapošljavanju u Hrvatskoj. Nakon toga slijedi struktura zaposlenosti i na kraju neke od karakteristika poduzetništva.

3.1. Rad u Hrvatskoj

Rad je skupina vještina, znanja, proizvodnih potencijala i sposobnosti koje imaju radnici te ih unose u proizvodni proces. On je izvor egzistencije i osobne sigurnosti i jedne od temeljnih vrijednosti suvremenog društva. Isto tako, rad se može definirati kao ljudsko djelovanje koje se izvodi s namjerom izvršenja određenog posla i postizanja rezultata. Može biti fizičko, psihičko ili tehnološko. Radni odnos je dobrovoljno zasnovan naplatni odnos u kojem je radnik obavezan osobno obavljati rad, prema uputama i pod nadzorom poslodavca. (Potočnjak Ž., Gotovac V. 2009.)

Važnu ulogu imaju uvjeti rada i sigurnost zdravlja radnika. Zaštita na radu ključna je za sprječavanje ozljeda, profesionalnih bolesti, bolesti u vezi s radom i radi zaštite radnog okoliša. U tome sudjeluju razni subjekti: državni organi, poslodavci, sindikati, zavodi itd. Poslodavac ima obvezu osigurati zaštitu na radu koje propisuje Hrvatsko zakonodavstvo. One su trajne i odnose se i na fizičke i na pravne osobe. Poslodavac mora osigurati pismene upute kojima osigurava provedbu procesa rada, osigurati stručnjaka za zaštitu na radu te obavještavati radnike i postavljati znakove sigurnosti i općih obavijesti. Isto tako poslodavac je dužan zaštititi mladež, žene, radnike s umanjenim radnim sposobnostima i starije radnike. Radnici, također, imaju obveze i prava. Radnik mora biti obaviješten o promjenama u radnom procesu koje imaju utjecaj na njegovo zdravlje i sigurnost te isto tako odbiti rad ako mu prijete opasnost. U isto vrijeme radnik ima određene obveze, poput: obrazovanja za profesionalan rad i mora se odgovorno ponašati na radnom mjestu. (Učur, Marinko Đ. 2009.)

Rad, osim izvora ekonomske egzistencije, ima socijalnu funkciju. On omogućuje socijalnu interakciju te uspostavu i razvijanje prijateljstva. Isto tako je izvor društvenog statusa i prestiža. Razlikuje se nekoliko ključnih karakteristika dobrog posla i radnog okruženja: produktivnost, pristojna i pravedna zarada, zadovoljavajući radni uvjeti, prijateljski suradnici, razumno rukovodstvo, perspektive za osobni razvoj, mogućnost osobne kontrole i zanimljiv posao. (Šverko B., Galić Z. 2009.)

Aktivne i pasivne politike na tržištu rada su oblik državne intervencije usmjerene na posebne grupe. Osnovni ciljevi su: smanjivanje nezaposlenosti, smanjivanje segmentacija na tržištu i nepovoljnih položaja različitih grupa, promoviranje regionalne, kvalifikacijske i sektorske mobilnosti te porast produktivnosti rada. Njihov temeljni cilj je poboljšanje matching procesa i povećanje zapošljavanja. Mjerama pasivne politike želi se materijalno zaštititi nezaposlene osobe. Dok se aktivnom politikom želi povećati zaposlenost i mogućnost zarade. Mjere aktivne politike dijele se u nekoliko skupina. Prva skupina je osposobljavanje za dodatno obrazovanje, druga skupina su mjere za kreiranje novih radnih mjesta, treća skupina odnosi se na klubove za zapošljavanje, četvrta na pomoć prilikom traženja posla, peta skupina ključna je za subvencionirano zapošljavanje za međumjesno posredovanje te šesta su programi javnih nabava i specijalizirani programi za ranjive skupine. (Obadić A. 2009.)

Tržište, uvjeti, diskursi i politika rada razvijaju se u Hrvatskoj po utjecajem demografskih i strukturnih promjena. Raste broj malih i srednjih poduzeća, ali i dalje postoji gubitak zaposlenosti u privatnom sektoru. Vrhunac nezaposlenosti bio je početkom 2000-tih. Iako je nezaposlenost nakon toga bila u padu, zaposlenost je i dalje ostajala niska. Niskim kapacitet stvaranja novih poslova i radnih mjesta bio je problem hrvatske ekonomije. (Franičević V. 2009)

Zaključuje se kako je rad i zapošljavanje važno zbog ekonomskih razloga, produktivnosti, zarade, osobnog razvoja te zbog socijalnih razloga. Od izrazite važnosti je sigurnost i zdravlje radnika što je poslodavac i dužan osigurati. S druge strane, djelatnik kao i poslodavac ima svoje obveze i dužnosti koje je dužan poštivati i ispuniti. Važno je njegovo odgovorno ponašanje te profesionalan rad i želja za dodatnim edukacijama.

3.2. Struktura zaposlenih

Završetkom 2020. godine, u Republici Hrvatskoj broj ukupno zaposlenih osoba iznosio je 1.527.697. U usporedbi s prosincem 2019. godine, broj ukupno zaposlenih osoba pao je za 2,2%. U istom razdoblju ukupan broj zaposlenih u pravnim osobama iznosio je 1.324.502, dok je ukupan broj nezaposlenih osoba bio 159.845. Broj zaposlenih u pravnim osobama prema NKD-u kretao se: poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (25.289), rudarstvo i vađenje (3.989), prerađivačka industrija (225.530), opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (14.691), opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša (25.440), građevinarstvo (101.174), trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla (202.191), prijevoz i skladištenje (71.925), djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (65.944), informacije i

komunikacije (47.947), financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (37.469) poslovanje nekretninama (9.041), stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (64.433), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (47.618), javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje (111.265), obrazovanje (120.773), djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (103.638), umjetnost, zabava i rekreacija (26.020) i ostale uslužne djelatnosti (20.125). (dzs.hr; siječanj 2021)

	XI. 2020.		XII. 2020.		Indeksi Indices						
	ukupno Total	žene Women	ukupno Total	žene Women	XII. 2020. XI. 2020.		XII. 2020. XII. 2019.		I. - XII. 2020. I. - XII. 2019.		
					ukupno Total	žene Women	ukupno Total	žene Women	ukupno Total	žene Women	
Aktivno stanovništvo	1 681 604	801 057	1 687 542	803 730	100,4	100,3	99,6	99,1	99,4	99,5	Active population (labour force)
Ukupno zaposleni	1 525 054	714 794	1 527 697	715 913	100,2	100,2	97,8	97,0	97,9	97,8	Total persons in employment
Zaposleni u pravnim osobama ¹⁾	1 320 167	629 287	1 324 502	631 155	100,3	100,3	97,6	96,8	98,1	98,0	Persons in paid employment in legal entities ¹⁾
Zaposleni u obrtu i slobodnim profesijama ²⁾	185 688	79 312	183 981	78 573	99,1	99,1	98,6	98,1	97,0	96,4	Persons in employment in crafts and trades and free lances ²⁾
Zaposleni osiguranci poljoprivrednici ²⁾	19 199	6 195	19 214	6 185	100,1	99,8	100,0	99,5	99,5	98,7	Employed insured persons – private farmers ²⁾
Nezaposleni ³⁾	156 550	86 263	159 845	87 817	102,1	101,8	121,3	120,9	117,2	116,9	Unemployed persons ³⁾
Stopa registrirane nezaposlenosti ⁴⁾ , %	9,3	10,8	9,5	10,9							Registered unemployment rate ⁴⁾ , %

1) Rezultat obrade podataka iz obrasca JOPPD. Podaci za studeni i prosinac 2020. privremeni su.

2) Podaci su preuzeti iz evidencije aktivnih osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

3) Podaci su preuzeti od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

4) Stopa nezaposlenosti izračunana je kao odnos nezaposlenih prema ukupnome aktivnom stanovništvu.

Slika 1. Aktivno stanovništvo Republike Hrvatske prema administrativnim izvorima i spolu

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (2021). Preuzeto 30.04.2021. s https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/09-02-01_12_2020.htm

	Broj zaposlenih u prosincu 2020. ²⁾ <i>Number of persons in paid employment, December 2020²⁾</i>		Indeksi <i>Indices</i>						
	ukupno <i>Total</i>	žene <i>Women</i>	XII. 2020. XI. 2020.		XII. 2020. XII. 2019.		I – XII. 2020. I – XII. 2019.		
			ukupno <i>Total</i>	žene <i>Women</i>	ukupno <i>Total</i>	žene <i>Women</i>	ukupno <i>Total</i>	žene <i>Women</i>	
Ukupno	1 324 502	631 155	100,3	100,3	97,6	96,8	98,1	98,0	<i>Total</i>
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	25 289	7 316	99,6	99,6	100,1	100,6	103,0	103,4	<i>A Agriculture, forestry and fishing</i>
B Rudarstvo i vađenje	3 989	502	99,9	99,8	95,5	93,0	97,7	94,2	<i>B Mining and quarrying</i>
C Prerađivačka industrija	225 530	79 873	99,5	99,5	97,3	96,4	97,3	97,4	<i>C Manufacturing</i>
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	14 691	3 228	102,1	102,1	103,7	101,8	102,5	103,9	<i>D Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	25 440	5 399	99,6	99,6	97,7	96,8	99,1	99,7	<i>E Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
F Građevinarstvo	101 174	9 986	102,4	102,4	104,5	102,1	102,7	100,1	<i>F Construction</i>
G Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	202 191	112 401	99,5	99,5	96,9	96,1	98,7	99,3	<i>G Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
H Prijevoz i skladištenje	71 925	17 045	99,4	99,4	94,9	94,8	97,8	97,5	<i>H Transportation and storage</i>
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	65 944	35 031	97,0	97,0	78,3	77,3	82,8	82,4	<i>I Accommodation and food service activities</i>
J Informacije i komunikacije	47 947	17 322	105,5	105,5	108,3	106,7	103,7	104,1	<i>J Information and communication</i>
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	37 469	25 872	99,7	99,7	98,6	96,5	98,9	98,9	<i>K Financial and insurance activities</i>
L Poslovanje nekretninama	9 041	4 423	99,8	99,8	95,9	97,1	98,3	98,9	<i>L Real estate activities</i>
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	64 433	31 619	102,2	102,2	99,9	97,8	100,0	98,7	<i>M Professional, scientific and technical activities</i>
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	47 618	20 730	99,7	99,7	90,4	88,9	92,1	90,9	<i>N Administrative and support service activities</i>
O Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	111 265	55 295	99,9	99,9	97,9	95,9	98,7	98,8	<i>O Public administration and defence; compulsory social security</i>
P Obrazovanje	120 773	95 804	101,1	101,1	103,3	101,8	100,6	100,7	<i>P Education</i>
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	103 638	81 069	101,9	101,9	101,5	103,5	101,4	101,6	<i>Q Human health and social work activities</i>
R Umjetnost, zabava i rekreacija	26 020	14 803	99,5	99,5	96,1	95,8	98,4	99,2	<i>R Arts, entertainment and recreation</i>
S Ostale uslužne djelatnosti	20 125	13 437	99,6	99,6	95,6	97,5	94,5	95,6	<i>S Other service activities</i>

1) Područja djelatnosti T (Djelatnosti kućanstava kao poslodavaca; djelatnosti kućanstava koja proizvode različitu robu i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe) i U (Djelatnosti izventorijalnih organizacija i tijela) te njihovi odjelci nisu iskazani u ovom Priloženju jer nisu obuhvaćeni istraživanjem.

2) Privremeni podatak

Slika 2. INDEKSI KRETANJA BROJA ZAPOSLENIH U PRAVNIM OSOBAMA PREMA NKD-u 2007.¹⁾ I SPOLU U PROSINCU 2020

Izvor: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske (2021.). Preuzeto 30.04.2021. s https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/09-02-01_12_2020.htm

3.3. Poduzetništvo

Poduzetništvo je ukupnost poduzetnikovih sposobnosti koje čine: inovacije, organizacija, usmjeravanje, upravljanje i nadzor. Isto tako poduzetništvo je nemoguće odrediti niti definirati jednom definicijom. Ono ovisi od poduzetnika do poduzetnika i mogućnosti samog poduzetnika. Ujedinjuje kombinacije resursa u svrhu iskorištavanja prilike te uključuje sve poduzetnikove djelatnosti. Usmjereno je na ulaganje, kombinaciju inputa, nova tržišta te na stvaranje novih proizvoda, potrošača i tehnologije. Poduzetništvo se smatra temeljem gospodarskog sustava i razvoja koje kombinira i koordinira proizvodne faktore te na taj način maksimalizira profit. U trenutku ulaženja u poduzetničku aktivnost važno je odlučiti se o glavnoj djelatnosti kojom će se poduzeće baviti u proteklih pet godina. Djelatnosti mogu biti: primarne, sekundarne i tercijarne ili uslužne djelatnosti. (Škrčić M., Mikić M. 2011.)

Postoje nekoliko vrsta poduzetništva: tradicionalno, korporacijsko i socijalno poduzetništvo. Tradicionalno poduzetništvo karakteristično je za mikro, mala i srednja poduzeća. Njihov temeljni cilj je ostvarenje profita. Broj zaposlenih u mikro poduzećima je do 10 zaposlenika, u malim poduzećima do 50, dok je u srednjim poduzećima zaposleno do 250 ljudi. Korporacijsko poduzetništvo karakteristično je za velika poduzeća. To su poduzeća koja žele primijeniti suvremene principe menadžmenta na nov način. Zbog velike konkurencije i stalnih promjena na tržištima, moraju biti inovativni i fleksibilni. Prema Institutu za socijalno poduzetništvo, socijalno poduzetništvo je umjetnost simultanih težnji ka financijskom i socijalnom povratu investicija. Ono predstavlja primjenu poduzetničkih principa s ciljem unapređenja kvalitete življenja. Naglasak je na odgovornosti za društvene zajednice i pojedinca tijekom obavljanja poduzetničke djelatnosti. (Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2012.)

U suvremenom poduzetništvu razlikuje se nekoliko bitnih odrednica: profitno orijentiran pothvat, dinamičnost i inovativnost, neizvjesnost, rizik, anticipiranje promjena, prosuđivanje i odlučivanje, korištenje resursima te radost kreacije. (Kužić D. 2007.)

Stoga, poduzetništvo se može definirati kao o proces koji naglašava sposobnost i aktivnost da koristeći se promjenama, inovativnošću i prosudbom kreira i izvede takav pothvat koji će rezultirati profitom. Suvremeno poduzetništvo potiče razvoj ekonomije na način da se pojavljuju novi poslovni pothvati, otvaraju se nova radna mjesta i obnavlja se nacionalna ekonomija. (Kužić D. 2007.)

3.3.1. Kontekstualno okruženje

Opće okruženje poduzetništva ili kontekstualno okruženje čine faktori koji utječu na poslovanje poduzeća. Također, oni se još nazivaju PESTLE faktori, a čine ih: politički, ekonomski, sociokulturni, tehnološki, pravni, etički i ekološki faktori. S obzirom na navedeno vanjsko okruženje, osnovni preduvjet za opstanak, uspjeh i sami razvoj poduzetništva važne su brze promjene i pravovremeno uočavanje mogućih promjena i situacija. (Škrtić M., Mikić M. 2011.)

Kada govorimo o političkom okruženju ono se može podijeliti na četiri sustava: kolektivism, socijalizam, individualizam, demokraciju i totalitarizam. Kolektivism je sustav u kojem je naglasak na zajedničkim ciljevima. To je teorija i praksa organizacije društvenog života koja ljude povezuje u zajednice. Socijalizam započinje kritičarom Karl Marxom koji je zagovarao državno vlasništvo nad poduzećima. Na taj način država bi mogla, kao vlasnik sredstava za proizvodnju, radnicima osigurati plaće za njihov rad. Individualizam je suprotnost kolektivismu. U individualizmu se smatra kako pojedinac treba imati slobodu u svojim ekonomskim i političkim djelovanjima i kako je pojedinac iznad interesa države.

Nadalje, u demokraciji građani su izabrali vladu. Građani moraju biti uključeni u donošenju odluka. S druge strane, u totalitarizmu, jedna osoba ili politička stranka ima kontrolu nad ljudskim životom i nisu dopuštene protivničke stranke. (Škrtić M., Mikić M. 2011.)

Ekonomsko okruženje uključuje: gospodarski rast, BDP, inflaciju, nezaposlenost, visinu javnog duga, tečaj, itd. Isto tako ono razlikuje četiri tipa ekonomskog sustava: tržišna ekonomija, planska ekonomija, mješovita ekonomija i ekonomija kojom upravlja država. Zemlje koje imaju naglasak na pojedinca, postoji veća vjerojatnost za slobodnu tržišnu ekonomiju. S druge strane, zemlje koje imaju naglasak na društvu, država ima mogućnost kontrole poduzeća i postavljanja ograničenja. (Škrtić M., Mikić M. 2011.)

Kada govorimo o kulturnom okruženju, kulturu možemo definirati kao cijeli kompleks koji uključuje znanje, vjerovanja, umjetnost, moral, zakone, običaje i druge sposobnosti koje su čovjeku potrebne kao članu zajednice. Isto tako ona je sustav vrijednosti i normi koje su prisutne među ljudima i zajedno čine stil života. Apstraktne ideje o tome što grupa vjeruje da je dobro, pravedno i poželjno definiraju nam vrijednosti, tj. one su pretpostavka o tome kakve bi stvari trebale biti. S druge strane norme su socijalna pravila i vodiči koji propisuju prikladno ponašanje. (Škrtić M., Mikić M. 2011.)

Kod tehnološkog okruženja potrebno je definirati tehnologiju. Tehnologija označava sustav povezanih postupaka i procesa kojima se povezuju radnici s proizvodnim sredstvima u proizvodnji. Razvoj informatičke tehnologije utječe na poslovanje poduzeća u nekoliko područja, npr. administracija, komunikacije, proizvodnja, skladištenje i distribucija, elektroničko plaćanje, internet. Također, došlo je do napretka u razvoju novih materijala, biotehnologiji i energetici. Na kraju pravno okruženje čini pravni sustav. Pravni sustav je skup pravila ili zakona koji uređuju ponašanje i procese u državi. (Škrtić M., Mikić M. 2011.)

Pravni sustav robna-novčani promet pretvara u pravni promet te stvara pravni odnos između tržišnih subjekata. Stoga, bez pravne regulative tržišni sustav ne bi mogao uspješno funkcionirati. Važna funkcija prava u poduzetništvu je to što regulira postupke, isprave i dokumentaciju među subjektima, regulira organizacijski oblik poduzeća, osnivanje poduzeća, prestanak postojana poduzeća, pripajanje, spajanje te transformacije iz jednog oblika u drugi. Isto tako ima ulogu u reguliranju načina poslovanja, računovodstvu i evidencijama. (Vujić, 2010)

3.3.2. Poduzetnik

Kada govorimo o poduzetniku, postoji nekoliko različitih definicija koje govore tko je to poduzetnik i čime se on bavi. Prva od definicija govori kako je poduzetnik osoba koja prije svega riskira. U rizik ulazi s novcem, zdravljem, vrijeme koje uloži, društveni ugled te

obiteljski odnosi. To radi s ciljem stvaranja profita na inovativnom proizvodu ili usluzi pomoću kreativnosti i inovativnosti. (Kružić D., 2007.)

Nadalje, poduzetnik je pravna osoba ili fizička osoba koja spaja poduzetničke ideje s kapitalom. Organizira proizvodnju, prodaju i uslugu na način da zadovolji potrebe potrošača s ciljem da uloženi kapital vrati te da stvori profit. Time prihvaća rizik i odgovornosti koje mu donosi poduzetnički pothvat. (Kuvačić N, 2002.)

Poduzetnik je osoba koja je nadarena poslovnim duhom i rukovodnim sposobnostima, bogata znanjem o poslovima i ljudima. Za poduzetnika je karakteristično preuzimanje rizika upravljanjem poduzećem na temelju inovacija i stalnog razvoja. On je osoba koja ulaže svoj novac u poslovni pothvat, kreativan je, dinamičan i uporan u radu. Kako bi poduzetnik bio uspješan, ključne su osobine: inovativnost, razumno preuzimanje rizika, samouvjerenost, uporan rad, postavljanje ciljeva i odgovornost. (Škrtić M., Mikić M. 2011.)

Kod inovativnosti kao jedne od ključnih osobina poduzetnika, obuhvaća se kreiranje i uvođenje promjene, razvoj, primjena novih proizvoda, usluga, procesa, postupaka i novih rješenja. Peter Drucker poduzetnika povezuje sa sedam inovacijskih izazova. Prvi inovacijski izazov je nepredvidivost uspjeha, odnosno neuspjeha. Drugi inovacijski izazov je nesklad između sadašnje i buduće realnosti. Treći izazov poduzetnika su inovacije vezane uz potrebe određenog procesa. Četvrti inovacijski izazov poduzetnika su promjene u proizvodnji i tržišnoj strukturi. Nadalje, peti, šesti i sedmi izazov su: demografske promjene, nove spoznaje i znanja te promjene u razmišljanjima (Škrtić M., Mikić M. 2011.)

Rizik u poduzetništvu odnosi se na mogućnost donošenja pogrešne odluke ili poduzimanja krivog koraka. U isto vrijeme, za poduzetnika je karakteristično izbjegavanje sigurnih odluka jer ne donose veliko zadovoljstvo. Poduzetnici vjeruju u sebe te je zato sljedeća karakteristika samouvjerenost. Pozornost posvećuje organizacijskom restrukturiranju, stvaranju misije, vizije, specifičnim svrhama te strateškim ciljevima. Također, uporan rad, traganje za promjenom, iskorištavanje prilike važni su za poduzetnika i njegovo poduzeće. Uporan rad vodi postizanju postavljenih ciljeva koje poduzetnici postavljaju vrlo visoko i ambiciozno. Ciljevi koje postavljaju u pravilu su usko povezani s osobnim ciljevima poduzetnika. Na kraju, odgovornost kao zadnja ključna karakteristika uspješnog poduzetnika. Poduzetnici su odgovorni sami sebi tj. svu krivnju preuzimaju na sebe. (Škrtić M., Mikić M. 2011.)

3.3.1. Funkcije poduzetništva

Funkcije poduzetništva definiraju se kao grupe poslovnih zadataka i aktivnosti koji se pojavljuju u suvremenom poslovanju poduzetnika. U poslovanju malih poduzeća sve funkcije obavlja jedna osoba tj. sam poduzetnik. Najvažnije funkcije su: strateška funkcija, planska funkcija, organizacijska funkcija, upravljačka funkcija te kontrolna funkcija. (Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2012)

U strateškoj funkciji važno je definiranje strategije razvoja poduzeća. Nju provodi sam poduzetnik . Navodi aktivnosti koje je potrebno poduzeti da bi se ostvarili ciljevi te da bi se došlo do vizije poduzeća. Isto tako važna je u definiranju misije i postavljanju strateških ciljeve. U planskoj funkciji ključna je izgradnja i donošenje strateškoga poslovnog plana razvoja poduzeća. Rezultat planske funkcije je strateški plan kako bi se usmjerilo poduzeće k uspješnom poslovanju i kako bi se smanjili rizici. Svjesno udruživanje ljudi s ciljem odrađivanja zadataka čini organizaciju i važnost organizacijske funkcije. Njezina je zadaća da se izradi organizacijska struktura unutar poduzeća. Ona je ključna za nesmetano funkcioniranje poduzeća, optimalno korištenje resursa i uspješno odvijanje poslovnog procesa. Upravljačka funkcija ima zadaću planirati, organizirati rad i poslovanje, angažirati i voditi ljude, kontrolirati ljudske, materijalne i informacijske resurse te utjecati na zaposlenike kako bi najučinkovitije obavili zadatke. Posljednja, kontrolna funkcija, ima zadatak usporediti koliko je postignuto s obzirom na početni plan. Važno je ukazati na to koliko se postiglo te isto tako ukazati na ono što se nije postiglo. Kontrolna funkcija važna je jer bez nje poduzeće ne bi znalo ide li u dobrom smjeru za pa postizanje zadanih ciljeva. (Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2012)

4. Ciljevi istraživanja

Istraživanje je usmjereno na učenike srednje škole i njihovo mišljenje o njihovim mogućnostima prilikom zapošljavanja. U ovom poglavlju naglasak će biti na ciljevima istraživanja. Ciljevi će biti objašnjeni na način da će se podijeliti na opće i specifične ciljeve. Nakon samih ciljeva navesti će se istraživačka pitanja koja se žele ispiti u ovom istraživanju.

4.1. Opći ciljevi

Opći ciljevi istraživanja su ispitati mišljenje i stavove učenika u završnim godinama srednje škole o njihovim mogućnostima nakon završetka škole. Ispitati kako oni razmišljaju o svojoj budućnosti nakon završetka srednje škole. Imaju li viziju o tome kako i gdje će se zaposliti jednog dana.

4.2. Specifični ciljevi

Specifični ciljevi istraživanja su ispitati smatraju li učenici da će pronalazak posla za njih biti lagan. Istražiti što je učenicima važno prilikom pronalaska posla te imaju li kriterije za buduće radno mjesto. Ispitati jesu li učenici poduzetni, imaju li ideju za pokretanjem vlastitog posla te razmišljaju li o nekom od oblika samozapošljavanja. Također, ispitati planiraju li nastaviti školovanje ili rediti i školovati se u isto vrijeme. Istraživanjem se želi ispitati razlikuju se mišljenja i stavovi o zapošljavanju nakon završetka srednje škole s obzirom na razred koji učenice i učenici pohađaju.

4.3. Istraživačka pitanja

U skladu s ciljevima potrebno je postaviti istraživačka pitanja čiji se odgovori žele saznati nakon prikupljenih i analiziranih podataka u provedenom ispitivanju. Istraživačka pitanja na temu ovog diplomskog rada su:

1. Koliko učenika se planira zaposliti nakon srednje škole?
2. Koliko učenika bi voljelo raditi u struci?
3. Koliki je broj učenika koji smatraju da su spremni za stupiti u radni odnos?
4. Koliko učenika ima viziju o samozapošljavanju?

5. Metodologija

Peto poglavlje sastoji se od tri dijela. Na početku će se objasniti tko su bili ispitanici u provedbi istraživanja te zašto su baš oni značajni za ovaj rad. Nadalje, navest će se koji je mjerni instrument korišten te na kraju na koji način je samo istraživanje provedeno.

5.1. Uzorak ispitanika

Uzorak ispitanika čine učenice i učenici srednje škole. U istraživanju su sudjelovali učenice i učenici iz različitih nacionalnih skupina, točnije, učenice i učenici pripadnici većinskih i manjinskih nacionalnih skupina. Uzorak učenice i učenici završnih razreda srednje škole, tj. trećih i četvrtih razreda srednje škole koja u svom programu obrazovanja ima trogodišnje i četverogodišnje smjerove. Anketu je ispunilo 85 ispitanika, točnije 5 učenica te 80 učenika. Dob ispitanika kreće se od 17 do 20 godina. Analizom je utvrđeno 23 ispitanika u dobi od 17 godina, 41 ispitanik u dobi od 18 godina, 17 ispitanika u dobi od 19 godina te 4 ispitanika u dobi od 20 godina.

5.2. Mjerni instrumenti

U svrhu diplomskog rada i samog istraživanja koristila se anketa kao mjerni instrument. Anketa se sastoji od osamnaest pitanja. Prvi dio sastoji se od pitanja vezanih uz spol i dob ispitanika te koji razred pohađa. Nadalje, sastoji se od pitanja vezanih uz planove učenica i učenika nakon završetka srednje škole. Ispituje kakva su njihova očekivanja prilikom zapošljavanja, očekivanja od budućeg radnog mjesta te imaju li interes za samozapošljavanjem. Tri pitanja formirana su na način da su ponuđeni mogući odgovori na pitanja te su dva pitanja, koja se odnose na dobi i pohađanje razreda, otvorenog tipa. Ostatak ankete, trinaest pitanja, koncipirana su u obliku Likertove skale te su ispitanici morali procijeniti u kojoj mjeri se pitanje odnosi na njih.

U svrhu obrade i prikaza rezultata dobivenih istraživanjem korišten je Excel. Izrađeni su tablice i grafovi. Kao metoda za izračun i obradu prikupljenih podataka, korištena je hi-kvadrat metoda.

5.3. Način provedbe istraživanja

S obzirom na temu diplomskog rada, istraživanje je provedeno u jednoj srednjoj školi. Učenicama i učenicima na satu su bile podijeljene ankete koje su ispunili. Putem ankete

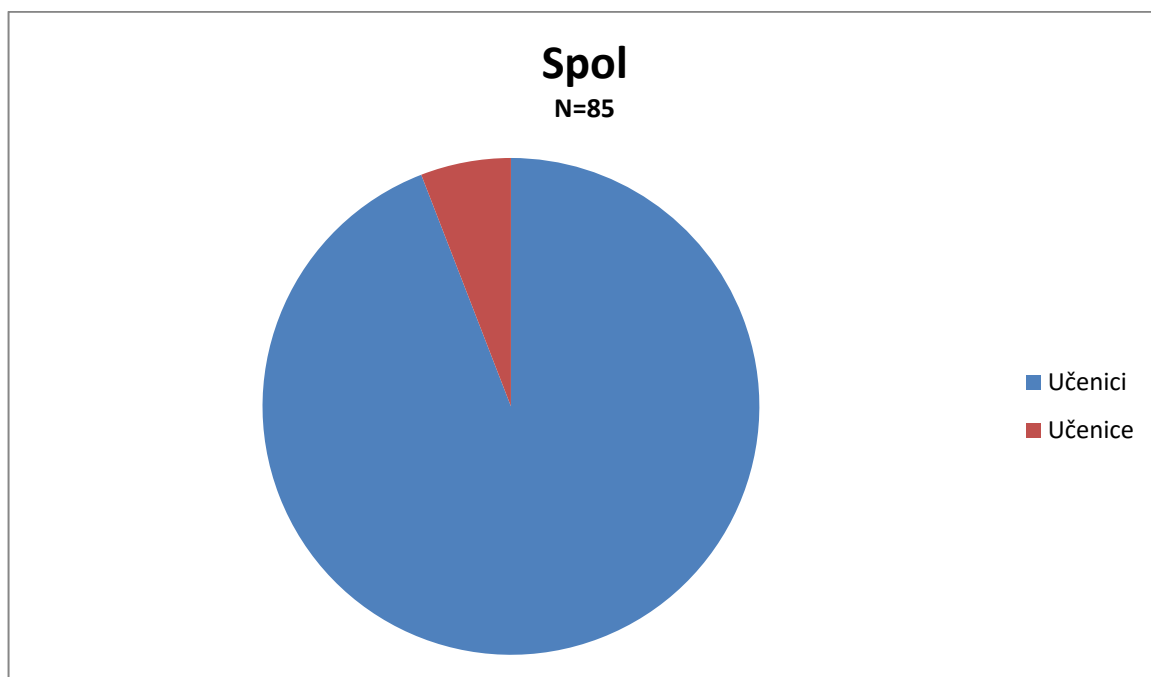
odgovorili su na pitanja vezana uz to kako oni vide svoje mogućnosti za zapošljavanje te samozapošljavanje. Škola je odabrana s obzirom da je pohađaju učenice i učenici različitih nacionalnih pripadnosti, tj. pripadnici većinskih i manjinskih nacionalnih skupina.

6. Rezultati i interpretacija rezultata

Svrha ovog poglavlja je prikazati dobivene rezultate nakon provedenog istraživanja. Poglavlje se sastoji od tri dijela. Na početku su prikazane informacije o dobi i spolu ispitanika. U drugom dijelu naglasak je na pristupanju u radni odnos nakon završetka škole. Na samom kraju prikazat će se kako si ispitanici odgovorili na ideju o samozapošljavanju.

6.1. Spol i dob ispitanika

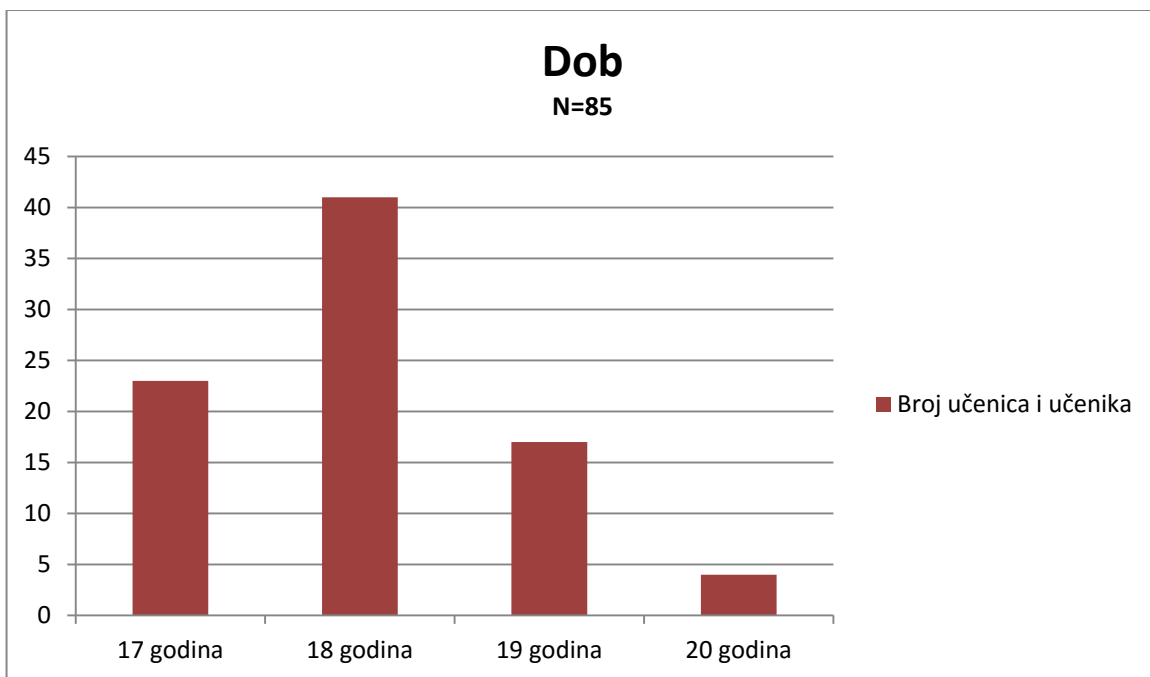
U provedenom istraživanju sudjelovalo je 85 učenika i učenica srednje škole. Od 85 ispitanika, anketu je ispunio 5 učenica i 80 učenika. Točnije u istraživanju za svrhu pisanja diplomskog rada sudjelovalo je 6% učenica i 94% učenika. U nastavku slijedi prikaz na podatka na grafu.

Graf 1 Spol (vlastita izrada autora)

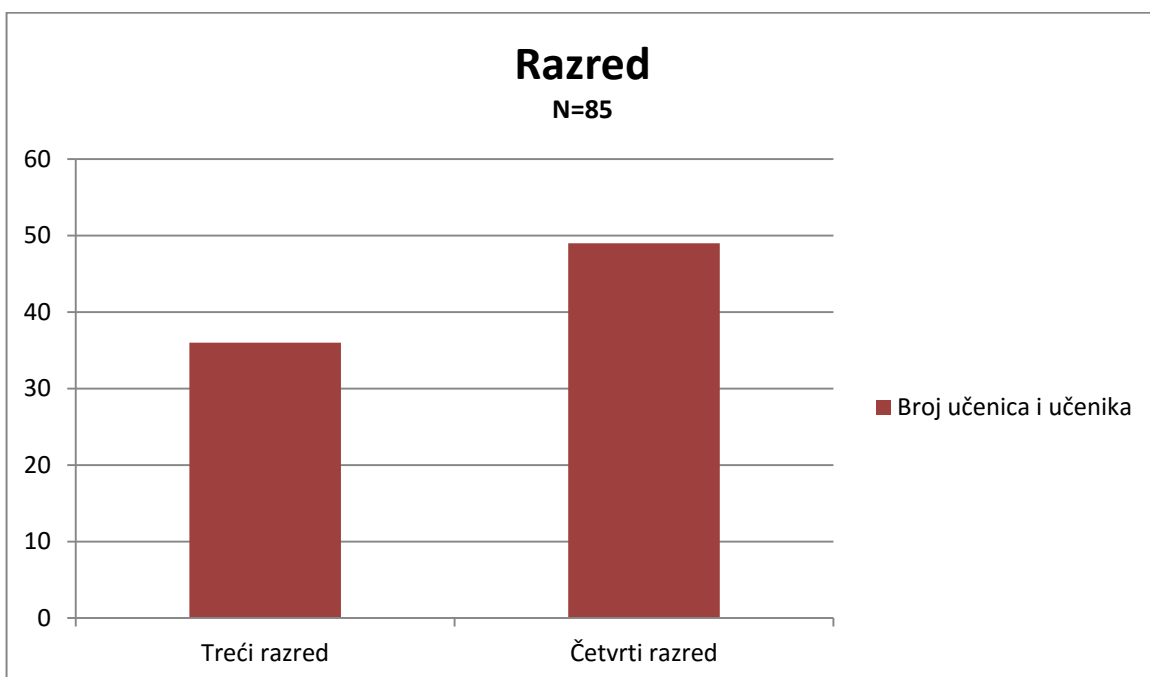
U skladu s temom diplomskog rada, istraživanje je provedeno u završnim razredima trogodišnje i četverogodišnje srednje škole. Stoga, dob ispitanika kreće se u intervalu od 17 godina i 20 godina. Prema dobivenim rezultatima anketu je ispunilo 23 učenica i učenika u dobi od 17 godina, 41 učenica i učenik u dobi od 18 godina, 17 učenica i učenika u dobi od 19 godina te 4 učenica i učenika u dobi od 20 godina. U nastavku slijedi grafički prikaz dobi ispitanika.

Graf 2 Dob (vlastita izrada autora)

Kao što je ranije navedeno, istraživanje je provedeno u srednjoj školi koja ima trogodišnje i četverogodišnje programe obrazovanja. U skladu s time anketu su ispunile učenice i učenici završnih godina trećih i četvrtih razreda srednje škole. Prema podacima koji su dobiveni istraživanjem, anketu je ispunilo 36 učenica i učenika trećih razreda srednje škole i 49 učenica i učenika četvrtih razreda srednje škole. Slijedi prikaz na grafu.

Graf 3 Razred (vlastita izrada autora)

6.2. Pristupanje radnom odnosu

Drugi dio ankete sastojao se od pitanja vezanih uz planove učenica i učenika nakon završetka srednje škole. Učenici su odgovarali na pitanja hoće li se zaposliti ili nastaviti školovati ili možda će nastaviti u smjeru kombinacije oba oblika. Pitalo ih se žele li raditi u struci ili se isprobati u drugim poslovima. Nadalje, pitanja su oblikovana u obliku tvrdnji tako da su ispitanici odgovarali kakva očekivanja imaju od budućeg radnog mjesta. Cilj je bio ispitati mišljenja učenica i učenika o njihovim mogućnostima za zapošljavanje nakon završetka srednje škole.

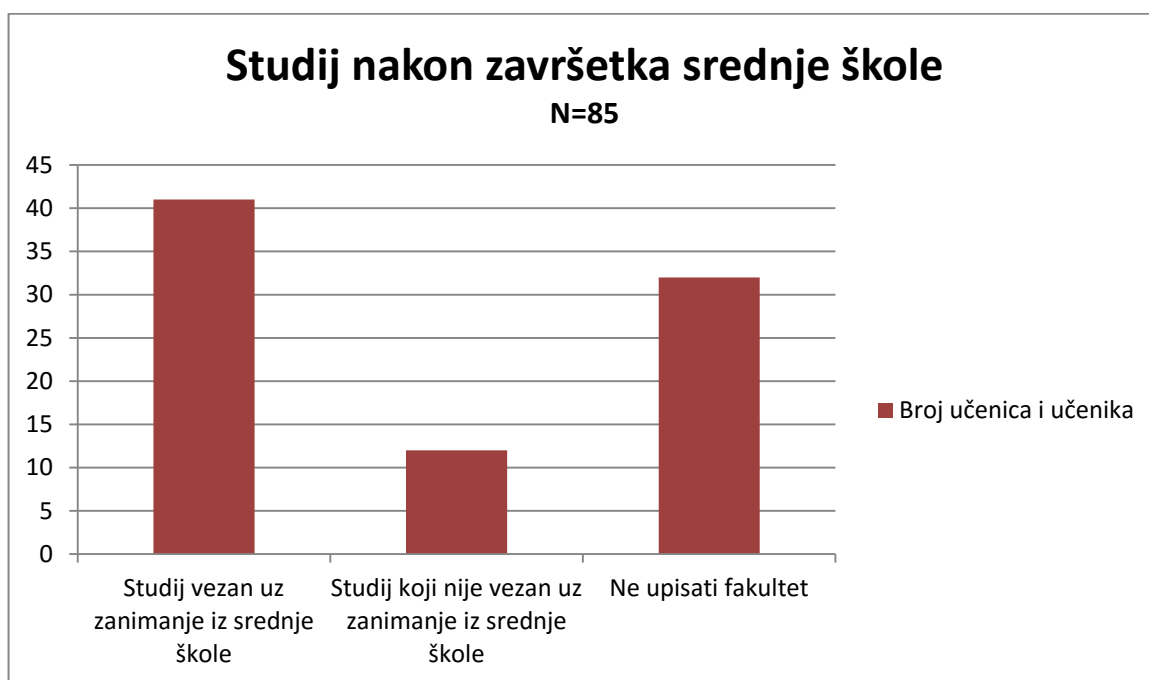
Treće pitanje odnosilo se na planove nakon srednje škole. Učenice i učenici su mogli odabrati neke od ponuđenih odgovora: upisati fakultet, zaposliti se, razmišljam o samozapošljavanju i ništa od navedenog. Isto tako ispitanici su imali mogućnost kao odgovor odabrati više odgovora. U nastavku slijedi grafički prikaz odgovora učenica i učenika. U najvećoj mjeri ispitanici bi se odlučili za nastavak školovanja na fakultetu te o zapošljavanju ili o mogućem nastavku školovanja uz zapošljavanje. Također, rezultati pokazuju kako učenice i učenici imaju želju za zapošljavanjem.

Graf 4 Rezultati o planovima nakon završetka srednje škole (vlastita izrada autora)

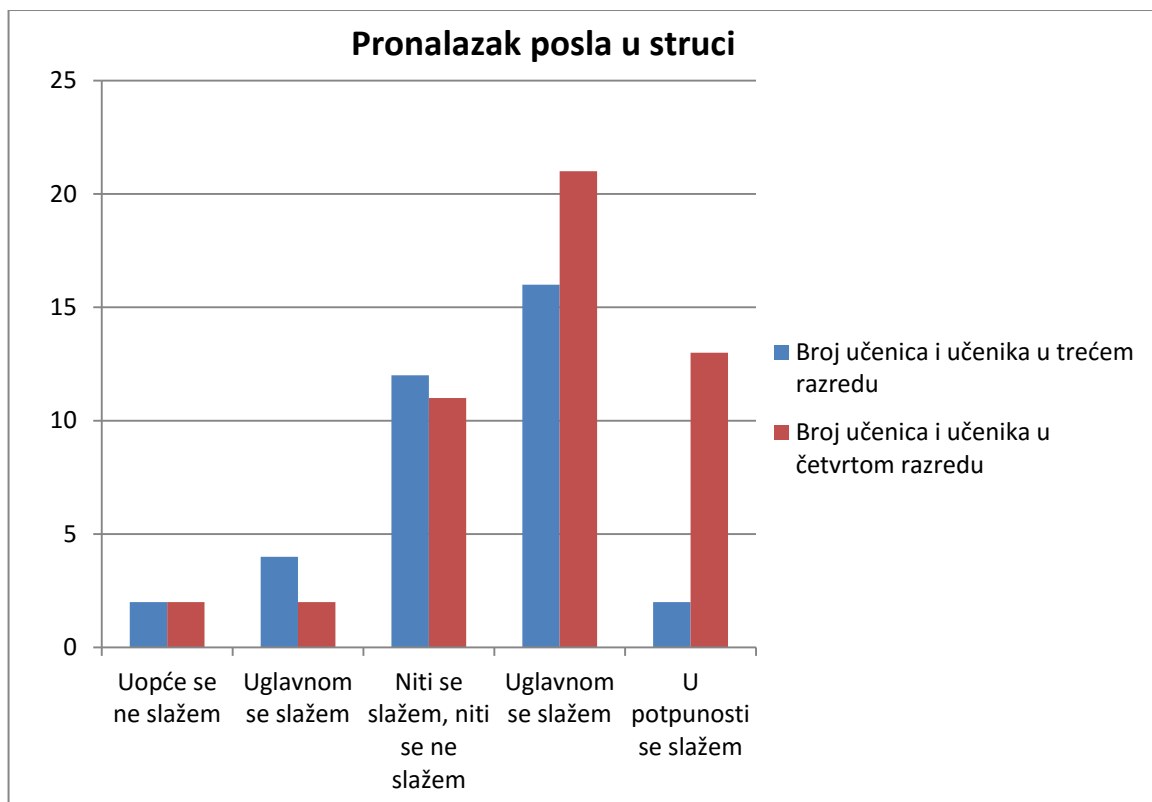
Sljedeće pitanje odnosilo se na upisivanje fakulteta nakon završetka srednje škole. Ispitanicima su pitanje i odgovori bili formirani na način da su imali mogućnost odabrati jedno od tri ponuđenih odgovora. Dobiveni su sljedeći rezultati: 41 učenica i učenik su se izjasnili kako bi nakon završetka srednje škole upisali fakultet koji je vezan uz njihovo zanimanje iz

srednje škole. Nadalje, 12 učenica i učenika su odabrali kako bi prilikom upisa fakulteta izabrali studij koji nije vezan uz njihovo zanimanje iz srednje škole. Na kraju, 32 učenica i učenika kao odgovor odabrali su da ne žele upisati fakultet. S obzirom na dobivene rezultate 62% učenica i učenika nakon završetka srednje škole, upisali bi fakultet te nastavili svoje obrazovanje. U nastavku slijedi grafički prikaz rezultata.

Graf 5 Rezultati o planovima za studij nakon završetka srednje škole (vlastita izrada autora)

Šesto pitanje u anketi odnosilo se na razmišljanje o pronalasku posla u struci nakon završetka srednje škole. Ispitanici su na pitanje mogli odgovoriti tako da odaberu jedan broj na skali od jedan do pet (uopće se ne slažem, u potpunosti se slažem). Rezultati pokazuju kako postoje razlike u mišljenjima učenica i učenika trećih i četvrtih razreda, ali u oba slučaja najviše su se odlučili za odgovor „uglavnom se slažem“ da ću pronaći posao u struci. Rezultati su vidljivi na sljedećem grafu.

Graf 6 Rezultati o pronalasku posla u struci (vlastita izrada autora)

Kako bi se prikazala povezanost pohađanog razreda i razmišljanja o pronalasku posla u struci, postavlja se hipoteza. Pomoću hipoteze, želi se saznati i prikazati, postoji li razlika između razreda koji ispitanici pohađaju u školi i mišljenja o pronalasku posla u struci. Kako bi se to utvrdilo, korišten je hi-kvadrat test za nezavisne uzorke. U nastavku slijedi prikaz rezultata.

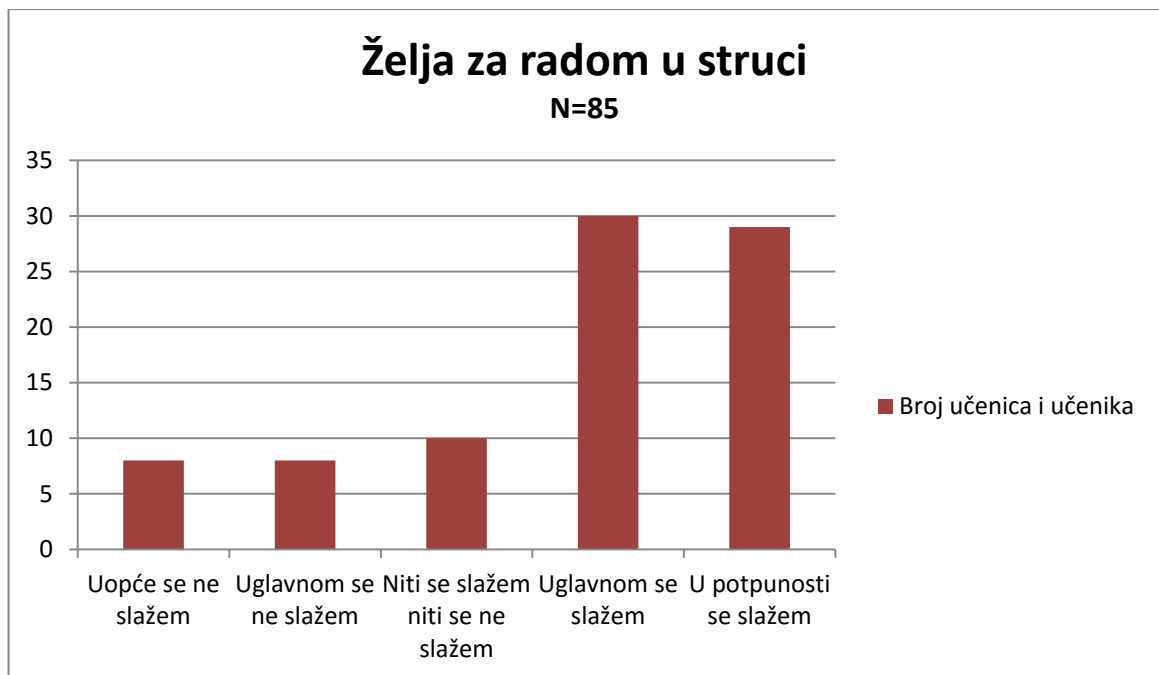
	Uopće se ne slažem		Uglavnom se slažem		Niti se slažem, niti se ne slažem		Uglavnom se slažem		U potpunosti se slažem		Ukupno
	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	
Treći razred	2	1,69	4	2,54	12	9,74	16	15,67	2	6,35	36
Četvrti razred	2	2,31	2	3,46	11	13,26	21	21,33	13	8,65	49
Ukupno	4		6		23		37		15		85

Tablica 1 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj sedam (vlastita izrada autora)

U svrhu provođenja korekcije koristila se Yatesova korekcija. Nulta hipoteza glasi: ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda u mišljenju o pronalasku posla u struci. Nadalje, koristila se 0,05 razina statističke značajnosti. Nakon Yatesove korekcije, hi-kvadrat iznosi 7,643, a p-vrijednost iznosi 0,105564. Prema dobivenim rezultatima, p-vrijednost je veća od razine statističke značajnosti, stoga se može zaključiti da ne postoji statistička značajna razlika između pohađanog razreda u školi i mišljenja o pronalasku posla u struci.

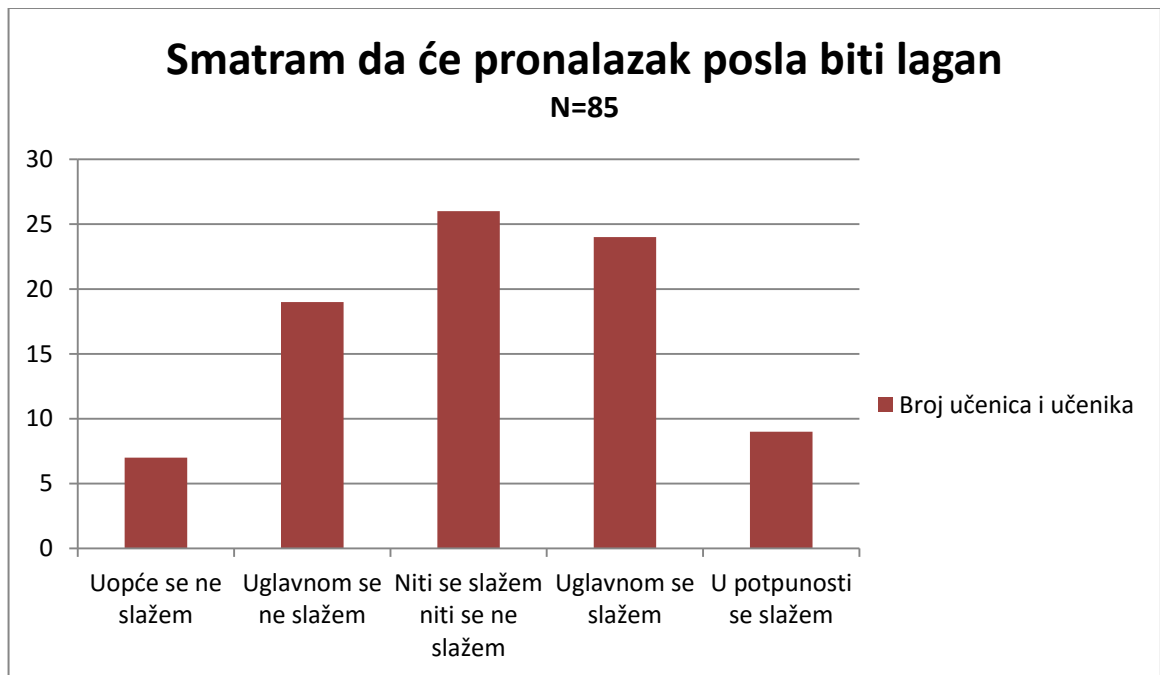
Broj stupnjeva slobode $(2-1)*(5-1)=1*4=4$. Prema tablici hi-kvadrat, granična vrijednost hi-kvadrata uz 4 stupnja slobode na razini značajnosti od 5% je 9,49. S obzirom da je hi-kvadrat manji, hipoteza se prihvaća. Zaključak je da ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda u mišljenju o pronalasku posla u struci.

Sljedeće pitanje odnosilo se na to žele li učenice i učenici nakon završetka srednje škole raditi u struci. Anketom su prikupljeni sljedeći rezultati: 8 učenica i učenika izjasnilo se kako uopće ne želi raditi u struci nakon završetka škole, 8 učenica i učenika uglavnom se ne slažu da žele raditi u struci, 10 učenica i učenika niti se slažu niti se ne slažu da žele raditi u struci, 30 učenica i učenika uglavnom se slažu kako žele raditi u struci te 29 učenica i učenika u potpunosti su se izjasnili kako žele raditi u struci. Rezultati pokazuju kako se najviše ispitanika izjasnilo kako završetka školovanja žele raditi u struci. U nastavku slijedi grafički prikaz dobivenih rezultata.

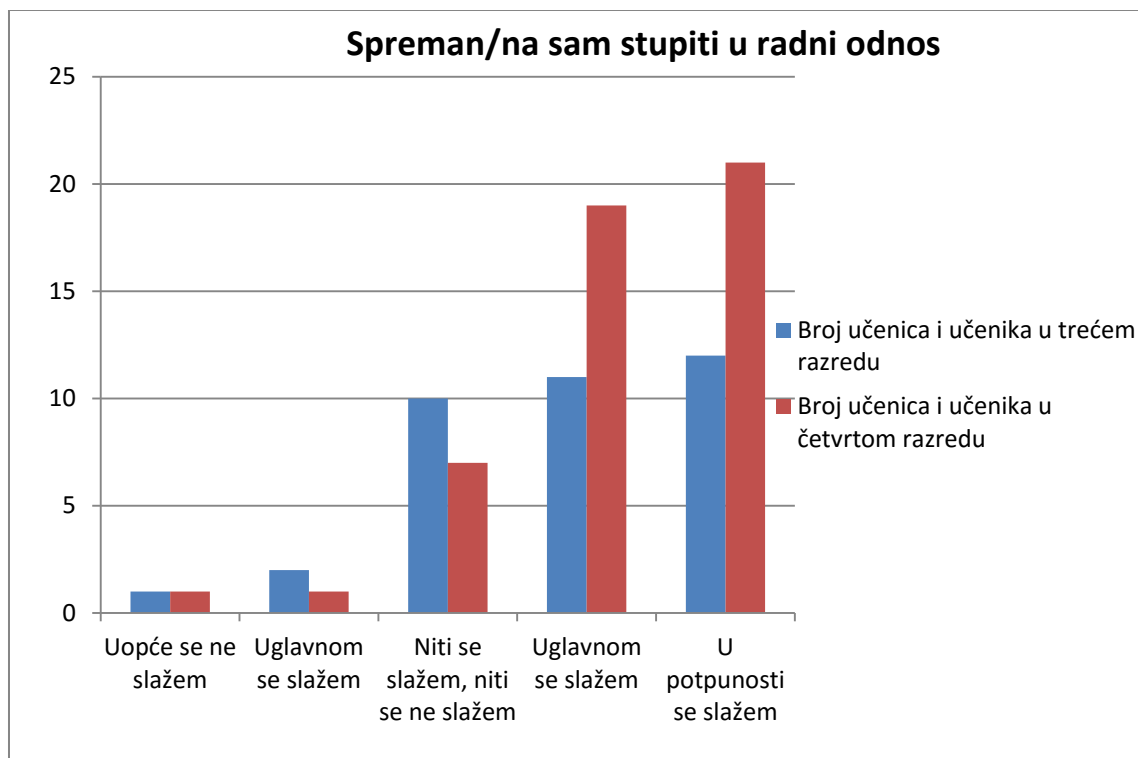
Graf 7 Rezultati o želji za radom u struci (vlastita izrada autora)

U osmom pitanju ispitanike se pitalo smatraju li da će pronalazak posla za njih biti lagan. Najviše učenica i učenika u anketi je odgovorilo kako se niti slažu, niti ne slažu da će pronalazak posla tj. zapošljavanje biti lagano. Mišljenje učenica i učenika vezano uz navedeno pitanje je raznoliko te se odgovor u velikoj mjeri razlikuje od pojedinca do pojedinca.

Graf 8 Rezultati o lakoći pronalaska posla (vlastita izrada autora)

U devetom pitanju tvrdnja je glasila „Smatram da sam spreman/na stupiti u radni odnos“. Ispitanici su se ponovo morali odlučiti za odgovor na skali od jedan do pet. U oba slučaja, treći i četvrti razred, učenice i učenici su kao odgovor najviše puta odabrali da se u potpunosti slažu da su spremni stupiti u radni odnos. Na grafu je vidljivo kako se jako mali broj učenica i učenika izjasnio kako se ne osjećaju spremno za stupiti u radni odnos.

Graf 9 Rezultati o spremnosti za zapošljavanje (vlastita izrada autora)

Kako bi se prikazala povezanost pohađanog razreda i razmišljanja o spremnosti ulaska u radni odnos, postavlja se hipoteza. Pomoću hipoteze, želi se saznati i prikazati, postoji li razlika između razreda koji ispitanici pohađaju u školi i mišljenja o spremnosti ulaska u radni odnos, tj. o zapošljavanju. Kako bi se to utvrdilo, korišten je hi-kvadrat test za nezavisne uzorke. U nastavku slijedi prikaz rezultata.

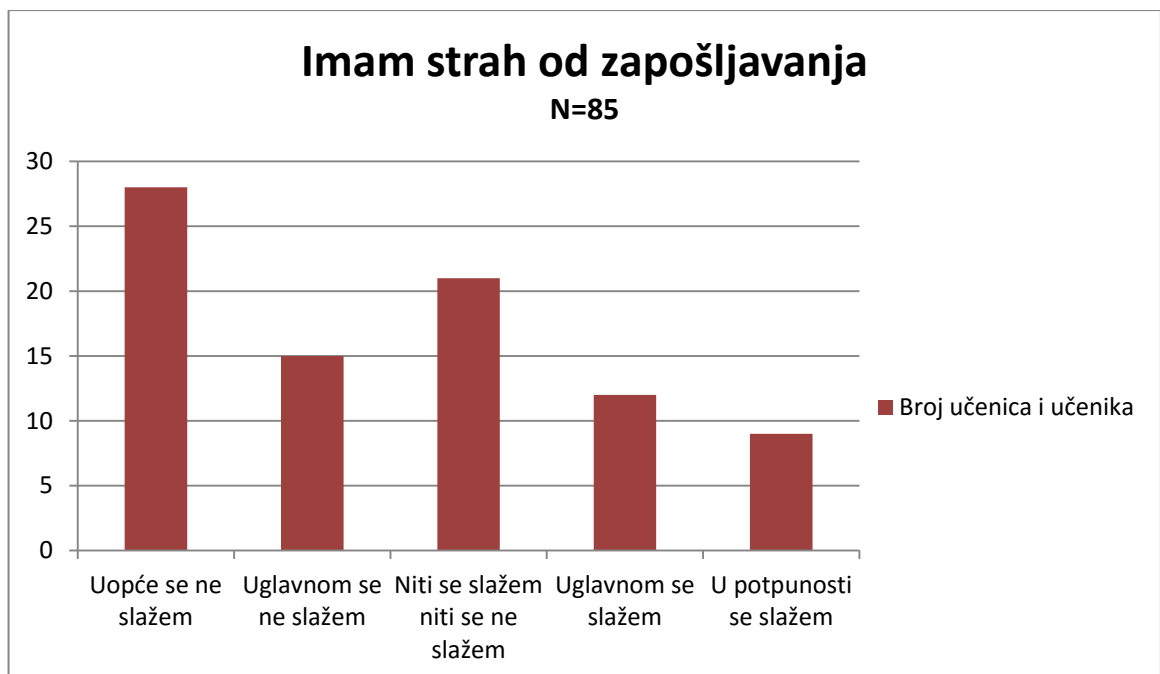
	Uopće se ne slažem		Uglavnom se slažem		Niti se slažem, niti se ne slažem		Uglavnom se slažem		U potpunosti se slažem		Ukupno
	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	
Treći razred	1	0,85	2	1,27	10	7,20	11	12,71	12	13,98	36
Četvrti razred	1	1,15	1	1,73	7	9,80	19	17,29	21	19,02	49
Ukupno	2		3		17		30		33		85

Tablica 2 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj devet (vlastita izrada autora)

U svrhu provođenja korekcije koristila se Yatesova korekcija. Nulta hipoteza glasi: ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda u mišljenju o spremnosti ulaska u radni odnos. Nadalje, koristila se 0,05 razina statističke značajnosti. Nakon Yatesove korekcije, hi-kvadrat iznosi 3,5453, a p-vrijednost iznosi 0,471021. Prema dobivenim rezultatima, p-vrijednost je veća od razine statističke značajnosti, stoga se može zaključiti da ne postoji statistička značajna razlika između pohađanog razreda u školi i razmišljanju o spremnosti za stupanje u radni odnos.

Broj stupnjeva slobode $(2-1)*(5-1)=1*4=4$. Prema tablici hi-kvadrat, granična vrijednost hi-kvadrata uz 4 stupnja slobode na razini značajnosti od 5% je 9,49. S obzirom da je hi-kvadrat manji, hipoteza se prihvaća. Zaključak je da ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda u mišljenju o spremnosti ulaska u radni odnos.

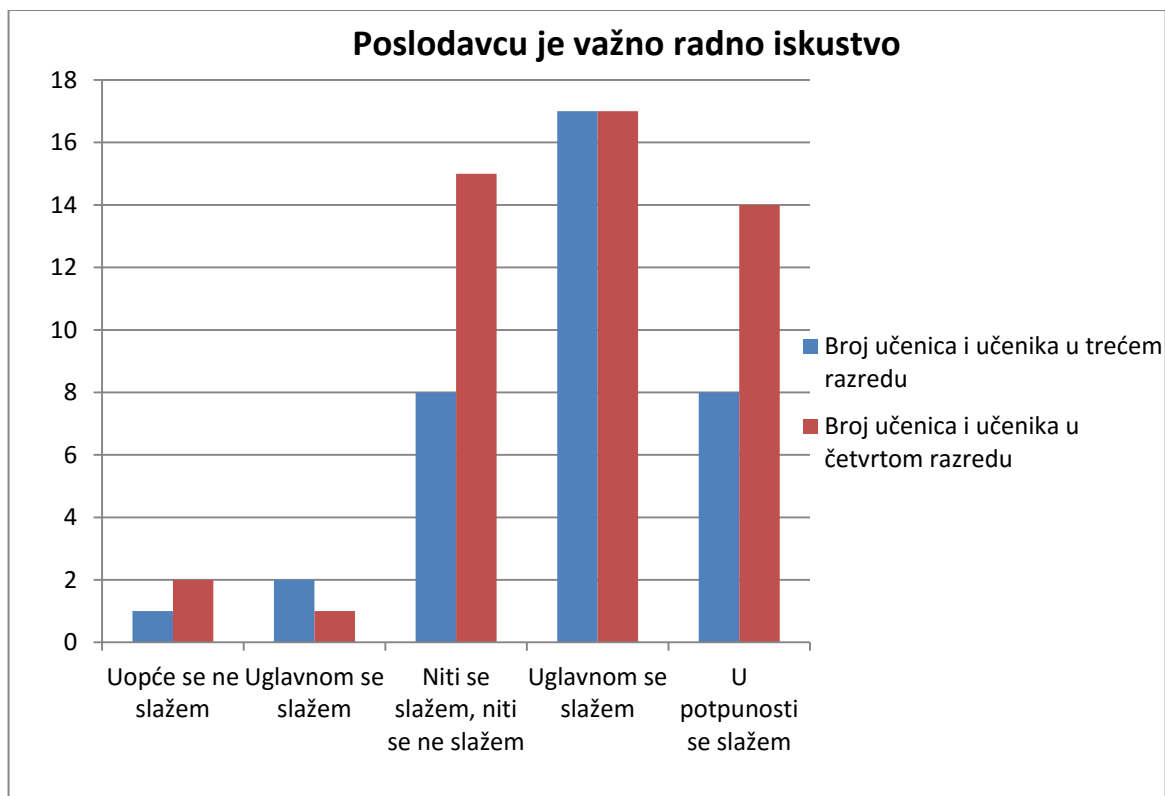
U desetom pitanju na skali od jedan do pet učenice i učenici su se izjasnili o strahu od pronalaska posla. Nakon završetka škole veliki broj učenica i učenika ima želju zaposliti se i pronaći svoj prvi posao što često nije jednostavno. Prema rezultatima ankete najveći broj učenica i učenika, njih 28, odgovorio je kako se uopće ne slažu da imaju strah od pronalaska posla. Isto tako 21 ispitanik ankete odlučio se za odgovor da se niti slažu, niti ne slažu s tvrdnjom. Samo 9 učenica i učenika se u potpunosti slažu kako imaju strah od pronalaska posla. U nastavku slijedi grafički prikaz.

Graf 10 Rezultati o strahu od pronalaska posla (vlastita izrada autora)

U sljedećem pitanju ispitanike se pitalo o mišljenju koliko je poslodavcu važno prijašnje radno iskustvo prilikom zapošljavanja novog djelatnika. Prema rezultatima najveći broj ispitanika odgovorio je kako se uglavnom se uglavnom slažu s navedenom tvrdnjom. Mali broj ispitanika, njih 6, odgovorilo je kako se uopće ili uglavnom ne slažu s tvrdnjom da je poslodavcu važno radno iskustvo prilikom zapošljavanja. Odgovori ispitanika vidljivi su u nastavku na grafu.

Graf 11 Rezultati o važnosti radnog iskustva za poslodavca (vlastita izrada autora)

Postavlja se hipoteza u svrhu prikazala povezanost pohađanog razreda i mišljenja o važnosti radnog iskustva prilikom zapošljavanja. Pomoću hipoteze, želi se saznati i prikazati, postoji li razlika između razreda koji ispitanici pohađaju u školi i mišljenja o važnosti radnog iskustva prilikom zapošljavanja. Ponovno je korišten hi-kvadrat za nezavisne uzorke. U nastavku slijedi prikaz rezultata.

	Uopće se ne slažem		Uglavnom se slažem		Niti se slažem, niti se ne slažem		Uglavnom se slažem		U potpunosti se slažem		Ukupno
	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	
Treći razred	1	1,27	2	1,27	8	9,74	17	14,40	8	9,32	36
Četvrti razred	2	1,73	1	1,73	15	13,26	17	19,60	14	12,68	49
Ukupno	3		3		23		34		22		85

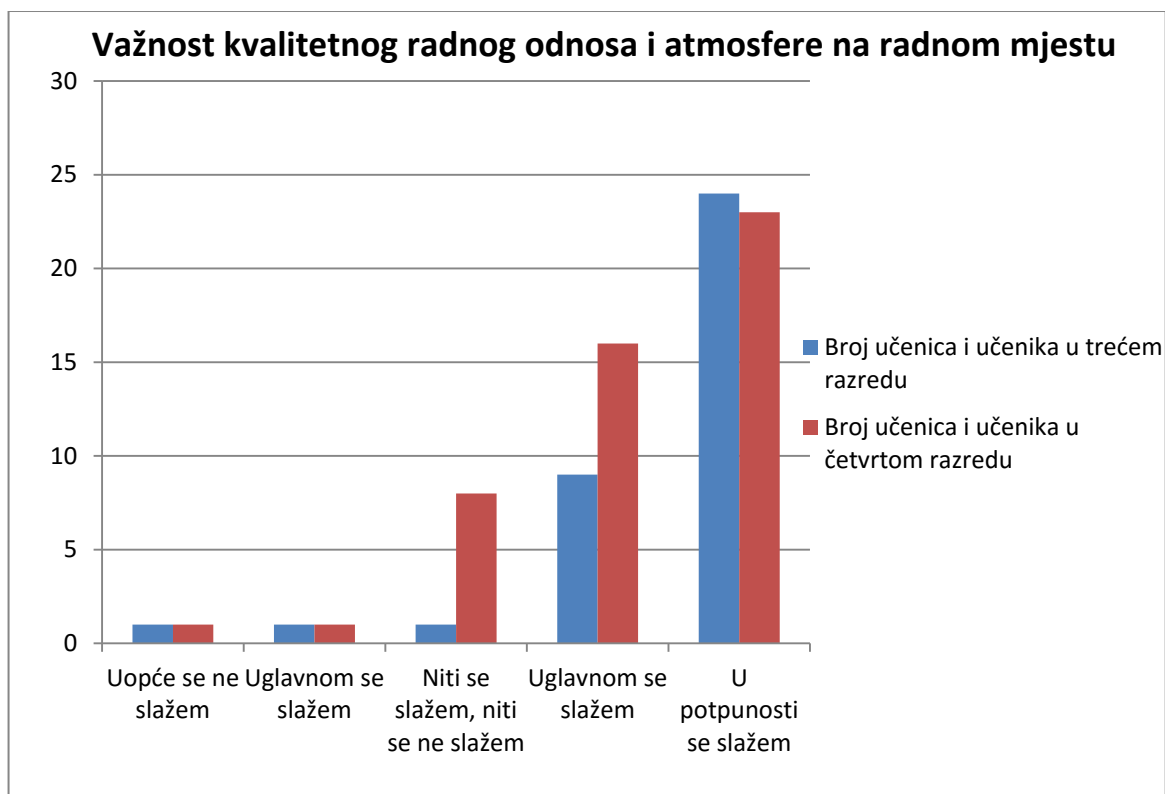
Tablica 3 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj jedanaest (vlastita izrada autora)

Koristila se Yatesova korekcija. Nulta hipoteza glasi: ne postoji razlika u razmišljanju učenika i učenika trećih i četvrtih razreda u mišljenju da je poslodavcu važno radno iskustvo. Koristila se 0,05 razina statističke značajnosti. Nakon što je provedena Yatesova korekcija, hi-kvadrat iznosi 2,5038, a p-vrijednost iznosi 0,643956. Uvidom u rezultate, p-vrijednost je veća od razine statističke značajnosti, stoga se može zaključiti da ne postoji statistička

značajna razlika između pohađanog razreda u školi i mišljenja o važnosti radnog iskustva prilikom zapošljavanja.

Broj stupnjeva slobode $(2-1)*(5-1)=1*4=4$. Uvidom u tablicu hi-kvadrata, granična vrijednost hi-kvadrata uz 4 stupnja slobode na razini značajnosti od 5% je 9,49. S obzirom da je hi-kvadrat manji, hipoteza se prihvaća. Zaključak je da ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda u mišljenju da je poslodavcu važno radno iskustvo.

Iduće pitanje u anketi odnosilo se na tvrdnju o važnosti kvalitetnih radnih odnosa između kolegica i kolega te o važnosti ugodne radne atmosfere. Učenice i učenici na skali od jedan do pet izjasnili su se o tome koliko se slažu s tvrdnjom, tj. koliko važnosti tome pridaju. Prema rezultatima učenice i učenici daju veliku važnost povoljnoj i ugodnoj atmosferi na radnom mjestu, za njih to predstavlja važan faktor prilikom odabira radnog mjesta. Rezultati su vidljivi na grafu u nastavku.

Graf 12 Rezultati o važnosti kvalitetnog radnog odnosa i atmosfere na radnom mjestu (vlastita izrada autora)

Postavlja se hipoteza o povezanosti pohađanog razreda i mišljenja o važnosti kvalitetnog radnog odnosa i ugodnoj radnoj atmosferi. Želi se ispitati postoji li razilaženje u mišljenju učenica i učenika koji pohađaju treći razred od učenica i učenika koji pohađaju četvrti razred. S ciljem utvrđivanja, korišten je hi-kvadrat test za nezavisne uzorke. U nastavku slijedi prikaz rezultata.

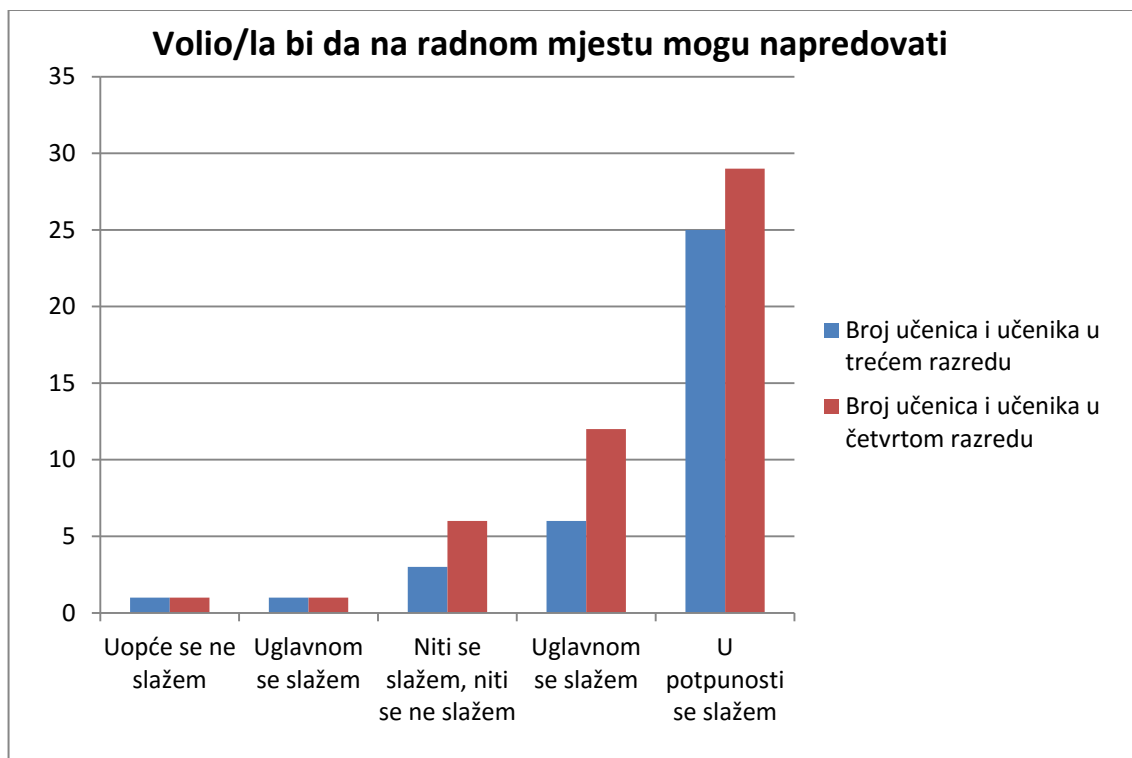
	Uopće se ne slažem		Uglavnom se slažem		Niti se slažem, niti se ne slažem		Uglavnom se slažem		U potpunosti se slažem		Ukupno
	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	
Treći razred	1	0,85	1	0,85	1	3,81	9	10,59	24	19,91	36
Četvrti razred	1	1,15	1	1,15	8	5,19	16	14,41	23	27,09	49
Ukupno	2		2		9		25		47		85

Tablica 4 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj dvanaest (vlastita izrada autora)

U svrhu provođenja korekcije koristila se Yatesova korekcija. Nulta hipoteza glasi: ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda u mišljenju o važnosti kvalitetnih radnih odnosa i ugodne radne atmosfere. Nadalje, koristila se 0,05 razina statističke značajnosti. Nakon Yatesove korekcije, hi-kvadrat iznosi 5,5677, a p-vrijednost iznosi 0,233841. P-vrijednost je veća od razine statističke značajnosti, stoga se može zaključiti da ne postoji statistička značajna razlika između pohađanog razreda u školi i razmišljanja o važnosti kvalitetnih radnih odnosa i ugodne radne atmosfere na radnom mjestu.

Isto tako, broj stupnjeva slobode $(2-1) \cdot (5-1) = 1 \cdot 4 = 4$. Granična vrijednost hi-kvadrata uz 4 stupnja slobode na razini značajnosti od 5% je 9,49. Pošto je hi-kvadrat manji, hipoteza se prihvaća. Zaključak je da ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda u mišljenju o važnosti kvalitetnih radnih odnosa i ugodne radne atmosfere.

Tvrdnja vezana uz mogućnost napredovanja na radnom mjestu, nalazila se kao trinaesto pitanje u anketi. Kao i prethodno pitanje, najveći broj učenica i učenika odgovorilo je kako se u potpunosti slažu da bi na radnom mjestu voljeli imati mogućnost napredovanje. Rezultati pokazuju kako mogućnosti napredovanja budući zaposlenici pridodaju veliku važnost prilikom odabira budućeg posla i radnog mjesta. Rezultati su grafički prikazani.

Graf 13 Rezultati o želji za mogućnosti napredovanja na radnom mjestu (vlastita izrada autora)

Kao i na prethodnim pitanjima, postavlja se hipoteza o povezanosti razreda koji ispitanici pohađaju i razmišljanja o želji za mogućnosti napredovanja na radnom mjestu. metodom hi-kvadrata za nezavisne uzorke dobiveni su rezultati čiji prikaz i interpretacija slijede u nastavku.

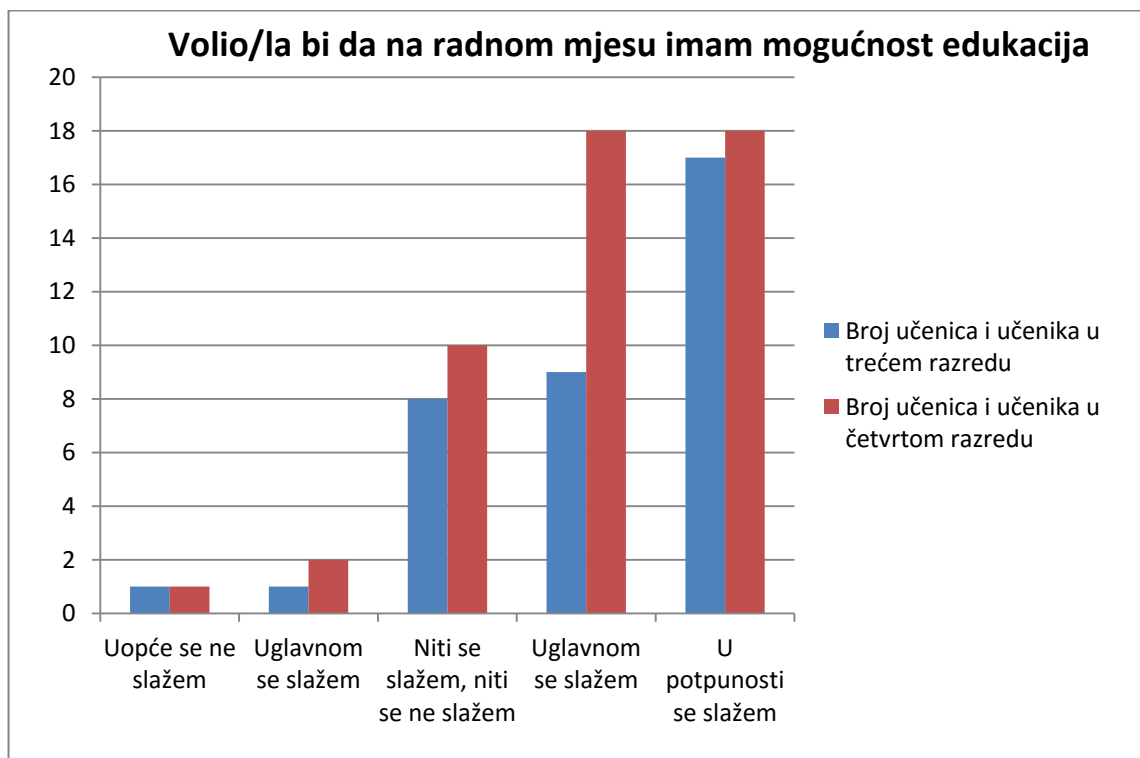
	Uopće se ne slažem		Uglavnom se slažem		Niti se slažem, niti se ne slažem		Uglavnom se slažem		U potpunosti se slažem		Ukupno
	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	
Treći razred	1	0,85	1	0,85	3	3,81	6	7,62	25	22,87	36
Četvrti razred	1	1,15	1	1,15	6	5,19	12	10,38	29	31,13	49
Ukupno	2		2		9		18		54		85

Tablica 5 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj trinaest (vlastita izrada autora)

Nulta hipoteza glasi: ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o želji za mogućnosti napredovanja na radnom mjestu. Nadalje, 0,05 iznosi razina statističke značajnosti. Nakon Yatesove korekcije, hi-kvadrat iznosi 1,3394 a p-vrijednost iznosi 0,854658. S obzirom na rezultate, p-vrijednost je veća od razine statističke značajnosti te se zaključuje da ne postoji statistička značajna razlika između pohađanog razreda u školi i razmišljanja o želji za mogućnosti napredovanja na radnom mjestu.

Broj stupnjeva slobode, kao i u prethodnim primjerima iznosi 4. Granična vrijednost hi-kvadrata uz 4 stupnja slobode na razini značajnosti od 5% je 9,49. Hi-kvadrat je manji te se hipoteza prihvaća. Zaključak glasi da ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o želji za mogućnosti napredovanja na radnom mjestu

Osim mogućnosti napredovanja, djelatnici cijene kada na radnom mjestu dobiju mogućnost usavršavanja rada i edukacija. Stoga su ispitanici u četrnaestom pitanju izrazili koliko je njihova želja za stjecanjem novih znanja na poslu. najviše ispitanika, njih 35, izjasnilo se kako se u potpunosti slažu da bi voljeli na radnom mjestu imati mogućnost edukacija. Isto tako, veliki broj ispitanika izjasnilo se kako se uglavnom slaže s navedenom tvrdnjom. Rezultati su prikazani na grafu broj 14.

Graf 14 Rezultati o želji za mogućnosti edukacija na radnom mjestu (vlastita izrada autora)

Kako bi proveli hi-kvadrat test za nezavisne uzorke, postavlja se hipoteza. Pomoću hipoteze i provedbe testa ispituje se postoji li razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o želji za mogućnosti educiranja.

	Uopće se ne slažem		Uglavnom se slažem		Niti se slažem, niti se ne slažem		Uglavnom se slažem		U potpunosti se slažem		Ukupno
	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	
Treći razred	1	0,85	1	1,27	8	7,62	9	11,44	17	14,48	36
Četvrti razred	1	1,15	2	1,73	10	10,38	18	15,56	18	20,18	49
Ukupno	2		3		18		27		35		85

Tablica 6 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj četrnaest (vlastita izrada autora)

Nulta hipoteza: ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o želji za mogućnosti dodatnih edukacija na radnom mjestu. Nakon provedenih izračuna, Yatesove korekcije i 0,05 razine statističke značajnosti, dobiveni su sljedeći rezultati. Hi-kvadrat iznosi 1,6341, dok je p-vrijednost 0,802648. S obzirom da je iznos p-vrijednosti veći od razine statističke značajnosti, dolazi se do zaključka da ne postoji razlika u razmišljanju učenica trećih razreda od razmišljanja učenica i učenika četvrtih razreda o želji za mogućnosti edukacija.

Stupanj slobode je 4 gdje granična vrijednost hi-kvadrata na razini značajnosti od 5% iznosi 9,49. Vrijednost hi-kvadrata je ponovno manja i ponovno se hipoteza prihvaća. Zaključak glasi da ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o želji za mogućnosti dodatnih edukacija na radnom mjestu.

6.2.1. Zapošljavanje nakon završetka škole

Unutar poglavlja odgovorilo se na prvo istraživačko pitanje. Pitanje je glasilo: „Koliko učenika se planira zaposliti nakon srednje škole?“ Anketu je ispunilo ukupno 85 učenica i učenika srednje škole. Od ukupnog broja ispitanika njih 46 tj. 54% učenika i učenika nakon završetka srednje žele započeti s traženjem posla te zaposliti se. Dio ispitanika uz posao želi nastaviti s obrazovanjem. Uz posao želi upisati studij.

6.2.2. Rad u struci

Sljedeće istraživačko pitanje ovog rada oblikovano je s ciljem ispitivanja žele li se učenice i učenici zaposliti u stuci ili nemaju želju raditi sa znanjem koje su stekli u školi. Točnije želi se ispitati koliko učenika bi voljelo raditi u struci. Većina ispitanika ne želi se iskušati u drugim područjima rada, imaju želju zaposliti se u području za koje su se obrazovali. Prema rezultatima, 61% učenica i učenika voljeli bi pronaći posao u struci. Nadalje, za 27% učenica i učenika može se pretpostaviti da im nije važno u kojem području će raditi i hoće li to biti posao u struci. Na kraju 12% učenica i učenika ne bi voljeli raditi u struci. Prema rezultatima analize, usporedimo li razmišljanja učenica i učenika trećih razreda s razmišljanjima učenica i učenika četvrtih razreda, nema značajne razlike. U oba razreda učenice i učenici imaju isto razmišljanje o želji za radom u struci.

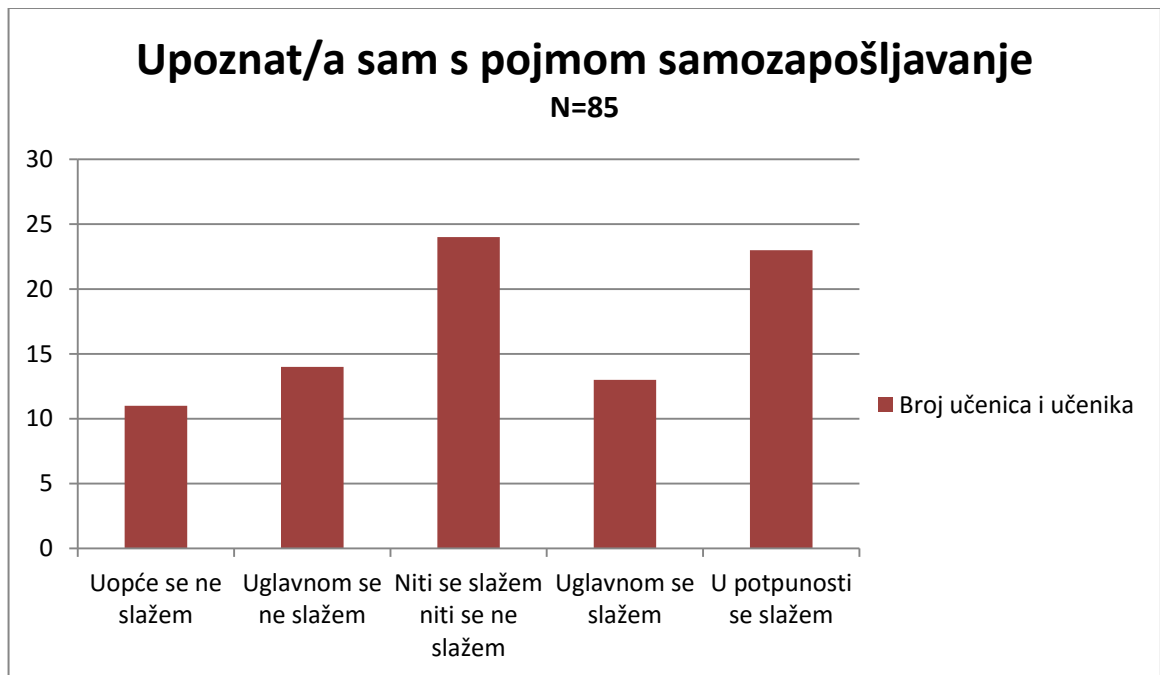
6.2.3. Spremnost ulaska u radni odnos

Koliko su učenici spremni za zapošljavanje, točnije koliki je broj učenika koji smatraju da su spremni stupiti u radni odnos, je još jedno istraživačko pitanje ovog rada. Prema rezultatima 74% učenica i učenika trećih i četvrtih razreda srednje škole smatraju da su spremni stupiti u radni odnos. Isto tako 20% učenica i učenika ne niti se osjećaju spremno, niti nespremno za stupanje u radni odnos. Usporedbom mišljenja spremnosti za zapošljavanje ispitanika trećih i četvrtih razreda, nema značajne razlike. U oba slučaja prevladava broj učenica i učenika koji se smatraju spremnim za zapošljavanje

6.3 Samozapošljavanje

Posljednji dio ankete sadržavao je pitanja, točnije tvrdnje vezne uz samozapošljavanje te pokretanje vlastitog posla. Time se htjelo ispiti imaju li učenice i učenici završnih razreda srednje škole ideje ili želje da jednog dana uđu u poduzetništvo i postanu poduzetnici.

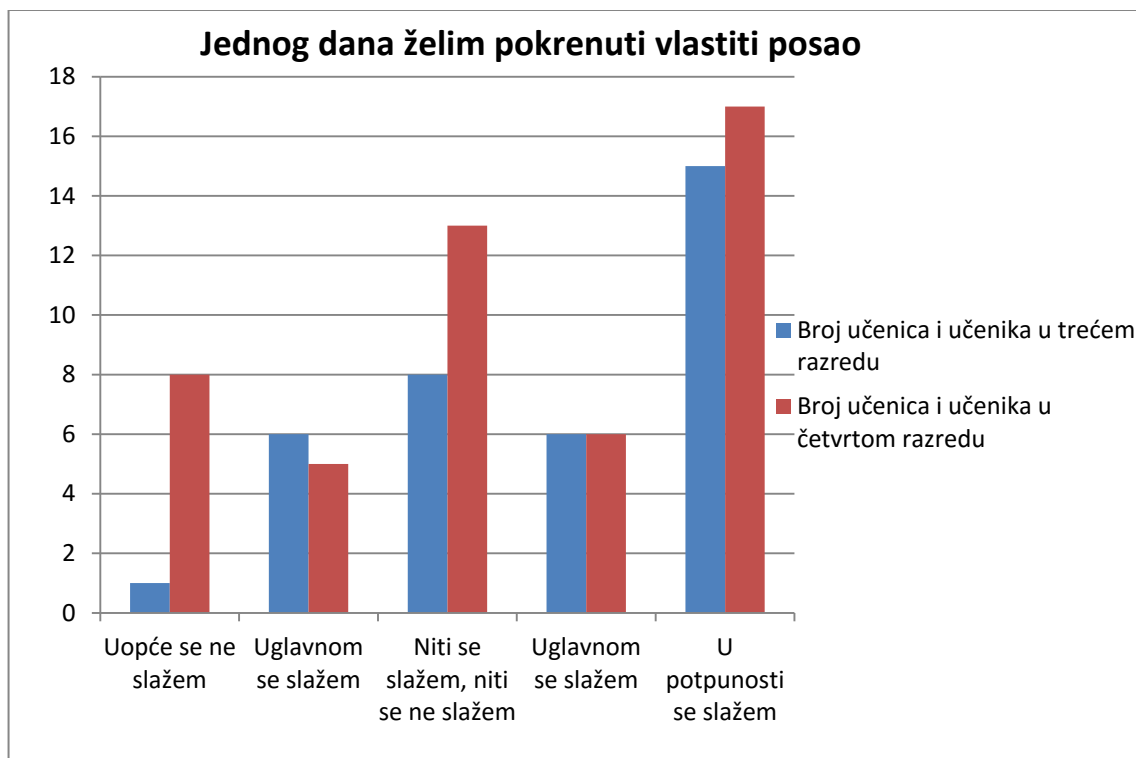
Za početak ispitanike se pitalo koliko su upoznati s pojmom samozapošljavanje. Odgovor na to pitanje vrlo se razlikovao od ispitanika do ispitanika. Nakon analize rezultata poznavanje pojma samozapošljavanje ocijenilo se srednjom ocjenom. Najviše ispitanika dalo je odgovor kako se niti slažu niti ne slažu da su upoznati s pojmom samozapošljavanje. Da se uopće ne poznaju pojam samozapošljavanje, odgovorilo je 11 ispitanika. S druge strane, 24 ispitanika odgovorilo je kako se u potpunosti slažu da su upoznati s pojmom.

Graf 15 Rezultati o poznavanju pojma samozapošljavanje (vlastit izrada autora)

Šesnaesto pitanje oblikovano je u obliku tvrdnje s ciljem ispitivanja imaju li učenice i učenici jednog dana želju pokrenuti vlastiti posao te postati poduzetnici. Odgovori koje su učenice i učenici odabrali vrlo su raznoliki. U trećim razredima jedan ispitanik se uopće ne slaže s tvrdnjom da želi pokrenuti vlastiti posao i šest ispitanika također uglavnom ne slaže s tvrdnjom. Osam ispitanika odabralo je kako se niti slažu niti ne slažu s tvrdnjom. Nadalje, šest ispitanika se uglavnom slaže s tvrdnjom te njih petnaest se u potpunosti slažu i imaju želju za pokretanjem vlastitog posla. S druge strane u četvrtim razredima veći je broj ispitanika koji uopće nemaju želju za pokretanjem posla (osam učenica i učenika) i pet ispitanika koji se uglavnom ne slažu. Trinaest ispitanika ne može se odlučiti imaju li želju za ulaskom u poduzetništvo. Kao i u trećim razredima, šest ispitanika se uglavnom slaže s tvrdnjom i sedamnaest ispitanika u potpunosti se slažu da imaju želju za poduzetništvom.

Graf 16 Rezultati o želji za pokretanjem vlastitog posla (vlastita izrada autora)

Kako bi se prikazala povezanost pohađanog razreda i želja o pokretanju vlastitog posla., postavlja se hipoteza. Pomoću hipoteze, želi se saznati i prikazati, imaju li učenici trećih i četvrtih razreda različito mišljenje o želji za pokretanjem vlastitog. Kako bi se to utvrdilo, korišten je hi-kvadrat test za nezavisne uzorke. U nastavku slijedi prikaz rezultata.

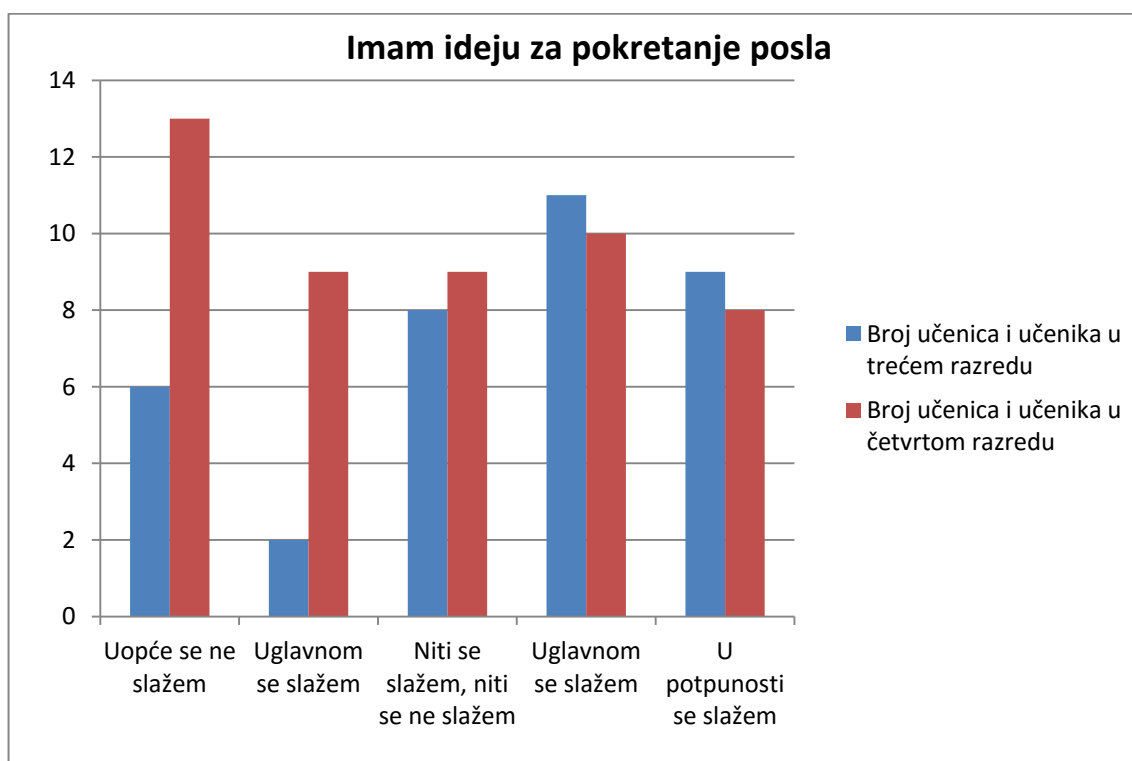
	Uopće se ne slažem		Uglavnom se slažem		Niti se slažem, niti se ne slažem		Uglavnom se slažem		U potpunosti se slažem		Ukupno
	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	
Treći razred	1	3,81	6	4,66	8	8,89	6	5,08	15	13,55	36
Četvrti razred	8	5,19	5	6,34	13	12,11	6	6,92	17	18,45	49
Ukupno	9		11		21		12		32		85

Tablica 7 8 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj šesnaest (vlastita izrada autora)

S ciljem provođenja korekcije koristila se Yatesova korekcija. Nulta hipoteza glasi: ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o želji za pokretanjem vlastitog posla. Također, koristila se 0,05 razina statističke značajnosti. Nakon Yatesove korekcije, hi-kvadrat iznosi 4,9791 dok je p-vrijednost 0,289453. P-vrijednost je veća od razine statističke značajnosti, stoga se može zaključiti da ne postoji statistička značajna razlika između u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o želji za pokretanjem vlastitog posla.

Broj stupnjeva slobode $(2-1)*(5-1)=1*4=4$. Prema tablici hi-kvadrat, granična vrijednost hi-kvadrata uz 4 stupnja slobode na razini značajnosti od 5% je 9,49. Vrijednost hi-kvadrata je manja te se s obzirom na to hipoteza se prihvaća. Ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o želji za pokretanjem vlastitog posla.

Osim želje za ulaskom u poduzetništvo, potrebno je imati ideju i viziju o tome kojim poslom se želi ući u poduzetništvo. Prema tome sedamnaesto pitanje oblikovano je u obliku tvrdnje: „Imam ideju za pokretanje vlastitog posla“. Najviše učenica i učenika odgovorio je kako se uopće ne slažu s tvrdnjom da imaju ideju za pokretanje posla. Tako je odgovorilo šest učenica i učenika iz trećih razreda te trinaest učenica i učenika iz četvrtih razreda. S druge strane podjednak je ukupan broj ispitanika koji se u potpunosti slaže s tvrdnjom. Devet učenica i učenika iz trećih razreda i osam učenica i učenika iz četvrtih razreda. Grafički prikaz odgovora slijedi u nastavku.

Graf 17 Rezultati o želji za pokretanjem vlastitog posla (vlastita izrada autora)

Nulta hipoteza: ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o ideji za pokretanjem vlastitog posla.

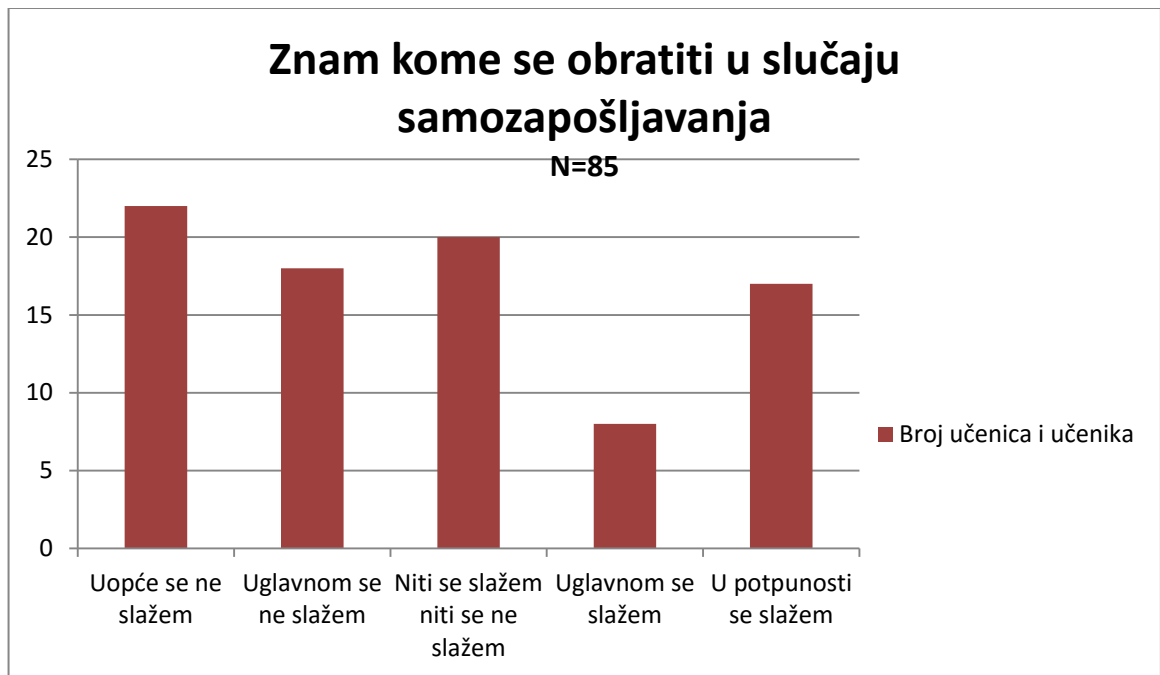
	Uopće se ne slažem		Uglavnom se slažem		Niti se slažem, niti se ne slažem		Uglavnom se slažem		U potpunosti se slažem		Ukupno
	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	Fo	Fto	
Treći razred	6	8,05	2	4,66	8	7,20	11	8,89	9	7,20	36
Četvrti razred	13	10,95	9	6,34	9	9,80	10	12,11	8	9,80	49
Ukupno	19		11		17		21		11		85

Tablica 9 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj sedamnaest (vlastita izrada autora)

U svrhu provođenja korekcije koristila se Yatesova korekcija. Nadalje, koristila se 0,05 razina statističke značajnosti. Nakon Yatesove korekcije, hi-kvadrat iznosi 5,3353, a p-vrijednost iznosi 0,254588. Prema dobivenim rezultatima, p-vrijednost je veća od razine statističke značajnosti, stoga se može zaključiti da ne postoji statistička značajna razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o ideji za pokretanjem vlastitog posla.

Broj stupnjeva slobode $(2-1)*(5-1)=1*4=4$. Prema tablici hi-kvadrat, granična vrijednost hi-kvadrata uz 4 stupnja slobode na razini značajnosti od 5% je 9,49. Vrijednost hi-kvadrata je manja te se s obzirom na to hipoteza se prihvaća. Ne postoji razlika u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih razreda o ideji za pokretanjem vlastitog posla.

Na kraju ispitanike se pitaju znaju li kuda bi krenuli i kome bi se obratili ako bi se odlučili za ulazak u poduzetništvo. Prema rezultatima, nažalost, veliki broj učenica i učenika ne bi znalo kome bi se obratilo za pomoć i kako bi krenuli. Njih dvadeset i dvije uopće se ne slažu s tvrdnjom da bi znali kome bi se obratili. Isto tako, osamnaest učenica i učenika uglavnom se, također, ne slažu. Dvadeset učenika i učenica odlučili su se za odgovor da niti se slažu, niti se ne slažu. S druge strane osam je ispitanika koji se uglavnom slaži i sedamnaest onih koji bi znali gdje i kome krenuti ako bi pokretali svoj posao.

Graf 18 Rezultati osamnaestog pitanja (vlastita izrada autora)

6.3.1. Vizija o samozapošljavanju

U ovom poglavlju odgovoreno je na posljednje istraživačko pitanje. Koliko učenika ima viziju o samozapošljavanju? Prema rezultatima više od pola ispitanika, točnije 52%, jednog dana bi željelo pokrenuti vlastiti posao. Ako usporedimo treće i četvrte razrede, nema razlike u razmišljanju o želji za pokretanjem vlastitog posla. Također, određen broj ispitanika, 25%, nije sigurno ima li želju ili nema okušati se kao poduzetnik. Manje od pola ispitanika, 45%, znaju kojim bi poslom i idejom ušli u poduzetništvo. Usporedbom broja učenica i učenika trećih i četvrtih razreda, nema značajne razlike u broju onih koji imaju ideju za posao.

6. Zaključak

Kroz poglavlja diplomskog rada obradila se tema i provelo istraživanje s ciljem ispitivanja razmišlja učenika o njihovim mogućnostima za zapošljavanje nakon završetka srednje škole. U istraživanju su sudjelovale učenice i učenici manjinskih i većinskih nacionalnih skupina koji završavaju svoje strukovne škole kod kojih je nakon završetka obrazovanja karakteristično traženje budućeg posla. Želja i potreba za zapošljavanjem, javlja se kod učenica i učenika neovisno o nacionalnoj pripadnosti. U ovom poglavlju iznijeti će se zaključak rada nakon provedenih izračuna.

Prvim dijelom odgovoreno je na prvo istraživačko pitanje koje se odnosilo na broj učenica i učenika koji se žele zaposliti nakon završetka srednje škole. Zaključuje se kako 54% ispitanika se želi zaposliti nakon završetka srednje škole. Dio učenica i učenika uz posao želi se nastaviti obrazovati te upisati fakultet. Kod manjeg dijela ispitanika javlja se želja za pokretanjem vlastitog posla. Manje od polovice ispitanika, 32%, nema želju upisati fakultet. Nadalje, većina učenica i učenika koji žele upisati fakultet, nastavili bi školovanje u istoj struci kao i u školi.

U nastavku rada je odgovoreno na drugo istraživačko pitanje koje se odnosilo na broj učenica i učenika koji žele tražiti posao u struci. Ispitanici su se u najvećem broju složili kako bi svoj prvi posao upravo pokušali pronaći u struci. Usporedivši mišljenje ispitanika trećih i četvrtih razreda, pokazalo se da nema značajne razlike. Rezultati pokazuju kako učenice i učenici nisu sigurni u to koliko imaju šanse za zapošljavanje te u to hoće li za njih pronalazak posla biti jednostavan i lagan. Zaključuje se kako smatraju da je poslodavcu važno prijašnje radno iskustvo koje oni nemaju. S tim mišljenjem slažu se ispitanici iz oba razreda. Pozitivna strana je što se najviše ispitanika izjasnilo kako nemaju strah od pronalaska posla i zapošljavanja.

Nadalje, odgovoreno je na treće istraživačko pitanje koje se odnosilo na broj učenica i učenika koji su spremni stupiti u radni odnos. Smatram pozitivnim što su se ispitanici već nakon završetka srednje škole osjetili spremnim za zapošljavanje, njih 74%. Isto tako usporedivši mišljenje učenica i učenika trećih razreda s mišljenjem učenica i učenika četvrtih razreda, pokazalo se kako nema razilaženja u mišljenju.

Unutar ankete tri pitanja su se odnosila na očekivanja učenica i učenika o njihovom budućem radnom mjestu. Ponovno ne postoji razlike u razmišljanju učenica i učenika trećih i četvrtih. Smatraju kako je na radnom mjestu od velike važnosti ugodna radna atmosfera te da su kvalitetni međuljudski odnosi. Na svom budućem radnom mjestu žele napredovati i imati mogućnost za usavršavanjem i dodatnim edukacijama. Smatram važnim da učenici

postave svoje standarde za radno mjesto. Time pokazuju da imaju interes za radom i aktivnim sudjelovanjem u svojim poslovnim obvezama.

Na kraju je odgovoreno na zadnje istraživačko pitanje koje se odnosilo na broj učenika koji imaju viziju o samozapošljavanju. Nažalost, postoji broj učenika koji nisu upoznati s pojmom samozapošljavanje. Pošto se radi o strukovnoj školi smatram kako bi bilo poželjno da program obrazovanja učenika obuhvaća osnove poduzetništva. Učenice i učenici strukovnih škola svojim znanjem imaju mogućnost za pokrenuti vlastiti posao, ali nedostaje im znanja o poduzetništvu. Ispitanici imaju želju i rado bi jednog dana pokrenuli vlastiti posao, ali nemaju u tolikom broju ideju za pokretanjem posla. Kada bi se za poduzetništvo odlučili, nisu u potpunosti sigurni kome bi se obratili te kako bi se u to upustili.

Ovim radom istraženo je kako učenice i učenici gledaju na zapošljavanje i samozapošljavanje. Budući da se radi o budućim djelatnicima u Republici Hrvatskoj, smatram da su učenici svjesni mogućih problema koji ih čekaju kada krenu u aktivni pronalazak posla. S druge strane, učenici su zadovoljni svojom strukom, motivirani su za zapošljavanjem i željni stjecanja znanja. Također, smatram kako kod učenika postoji potencijal za ulaskom u poduzetništvo.

7. Popis literature

1. Dračić M. (siječanj 2012.); Poslovanje poduzeća i poduzetničko okruženje; Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Varaždin
2. Franičević V. (2009.); Pogovor: Rad u Hrvatskoj – Izazovi i dileme; Rad u Hrvatskoj: pred izazovima budućnosti; Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb
3. Klajner M. (2011.) Utjecaj Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina na razvoj ostvarivanja prava nacionalnih manjina: trinaest godina nakon stupanja na snagu; Savjetodavni odbor za praćenje ostvarivanja Okvirne konvencije, Zagreb
4. Kružić D. (2007.); Poduzetništvo i ekonomski rast: reaktualiziranje uloge poduzetništva u globalnoj ekonomiji; Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu
5. Kuvačić N. (2002.); Poduzetnička biblija; Split
6. Obadić A. (2009.); Trendovi i novi koncepti politika zapošljavanja u Europskoj uniji i Hrvatskoj; Rad u Hrvatskoj: pred izazovima budućnosti; Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb
7. Potočnjak Ž., Gotovac V. (2009.); Rad i pravni oblici rada u Republici Hrvatskoj; Rad u Hrvatskoj: pred izazovima budućnosti; Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb
8. Škrtić M. Mikić M. (2011.); Poduzetništvo; Sinergija nakladništvo, Zagreb
9. Šverko B., Galić Z. (2009.) Kvaliteta radnog života u Hrvatskoj: subjektivne procjene tijekom 15 godina; Rad u Hrvatskoj: pred izazovima budućnosti; Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb
10. Učur Đ. M. (2009.); Uvjeti rada i sigurnosti zdravlja radnika; Rad u Hrvatskoj: pred izazovima budućnosti; Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb
11. Vukojčić Tomić T. (2017); Zastupljenost nacionalnih manjina u hrvatskoj javnoj upravi: ocjena uspješnosti posebnih mjera zapošljavanja; Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb
12. Vujić, V. (2010.) Poduzetništvo i menadžment u uslužnim djelatnostima, Opatija: Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu

13. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske; Zaposleni prema djelatnostima u prosincu 2020. (19. Siječanj 2021.) preuzeto 30.04.2021 s https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/09-02-01_12_2020.htm
14. Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske; Stanovništvo prema narodnosti po gradovima/općinama, popis 2011. (2011.) preuzeto 10.05.2021. s https://www.dzs.hr/hrv/censuses/census2011/results/htm/h01_01_04/h01_01_04_rh.html
15. Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj (bez dat.); preuzeto 09.05.2021. s <https://pravamanjina.gov.hr/nacionalne-manjine/nacionalne-manjine-u-republici-hrvatskoj/352>
16. Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (bez dat.) preuzeto 09.05.2021. s <https://pravamanjina.gov.hr/nacionalne-manjine/polozaj-i-prava-pripadnika-nacionalnih-manjina-u-republici-hrvatskoj/353>
17. Izjašnjenja o pripadnosti nacionalnoj manjini; Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (bez dat.) preuzeto 09.05.2021. s <https://ljudskaprava.gov.hr/nacionalne-manjine/polozaj-i-prava-pripadnika-nacionalnih-manjina-u-republici-hrvatskoj/izjasnjavanje-o-pripadnosti-nacionalnoj-manjini/615>
18. Uporaba imena i prezimena na manjinskom jeziku i pismu; Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (bez dat.) preuzeto 09.05.2021. s <https://ljudskaprava.gov.hr/nacionalne-manjine/polozaj-i-prava-pripadnika-nacionalnih-manjina-u-republici-hrvatskoj/uporaba-imena-i-prezimana-na-manjinskom-jeziku-i-pismu/625>
19. Služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi; Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (bez dat.) preuzeto 09.05.2021. s <https://ljudskaprava.gov.hr/nacionalne-manjine/polozaj-i->

[prava-pripadnika-nacionalnih-manjina-u-republici-hrvatskoj/sluzenje-svojem-jezikom-i-pismom-privatno-i-u-javnoj-uporabi-te-u-sluzbenoj-uporabi/620](https://ljudskaprava.gov.hr/nacionalne-manjine/položaj-i-prava-pripadnika-nacionalnih-manjina-u-republici-hrvatskoj/odgoj-i-obrazovanje-na-jeziku-i-pismu-kojim-se-sluzje/620)

20. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu kojim se služe; Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (bez dat.) preuzeto 09.05.2021. s <https://ljudskaprava.gov.hr/nacionalne-manjine/položaj-i-prava-pripadnika-nacionalnih-manjina-u-republici-hrvatskoj/odgoj-i-obrazovanje-na-jeziku-i-pismu-kojim-se-sluzje/621>

21. Pravo pripadnika nacionalnih manjina na samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa; Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Položaj i prava pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (bez dat.) preuzeto 09.05.2021. s <https://ljudskaprava.gov.hr/pravo-pripadnika-nacionalnih-manjina-na-samoorganiziranje-i-udruzivanje-radi-ostvarivanja-zajed-nic-kih-interesa/627>

22. Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Provedba Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina (bez dat.) preuzeto 09.05.2021. s <https://pravamanjina.gov.hr/nacionalne-manjine/provedba-okvirne-konvencije-za-zastitu-nacionalnih-manjina/592>

23. Vlada Republike Hrvatske; Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina; Nacionalni program za Rome; Zapošljavanje (bez dat.) preuzeto 10.05.2021. s <https://pravamanjina.gov.hr/nacionalne-manjine/ostvarivanje-prava-romske-nacionalne-manjine/nacionalni-program-za-rome/zaposljavanje/393>

8. Popis slika

Slika 1 Aktivno stanovništvo Republike Hrvatske prema administrativnim izvorima i spolu ..	8
Slika 2 INDEKSI KRETANJA BROJA ZAPOSLENIH U PRAVNIM OSOBAMA PREMA NKD-u 2007. ¹⁾ I SPOLU U PROSINCU 2020	9

9. Popis grafova

Graf 1 Spol (vlastita izrada autora)	17
Graf 2 Dob (vlastita izrada autora).....	18
Graf 3 Razred (vlastita izrada autora)	18
Graf 4 Rezultati o planovima nakon završetka srednje škole (vlastita izrada autora)	19
Graf 5 Rezultati o planovima za studij nakon završetka srednje škole (vlastita izrada autora) .	20
Graf 6 Rezultati o pronalasku posla u struci (vlastita izrada autora)	21
Graf 7 Rezultati o želji za radom u struci (vlastita izrada autora).....	22
Graf 8 Rezultati o lakoci pronalaska posla (vlastita izrada autora).....	23
Graf 9 Rezultati o spremnosti za zapošljavanje (vlastita izrada autora)	24
Graf 10 Rezultati o strahu od pronalaska posla (vlastita izrada autora).....	25
Graf 11 Rezultati o važnosti radnog iskustva za poslodavca (vlastita izrada autora)	26
Graf 12 Rezultati o važnosti kvalitetnog radnog odnosa i atmosfere na radnom mjestu (vlastita izrada autora).....	27
Graf 13 Rezultati o želji za mogućnosti napredovanja na radnom mjestu (vlastita izrada autora).....	29
Graf 14 Rezultati o želji za mogućnosti edukacija na radnom mjestu (vlastita izrada autora) 30	
Graf 15 Rezultati o poznavanju pojma samozapošljavanje (vlastit izrada autora)	33
Graf 16 Rezultati o želji za pokretanjem vlastitog posla (vlastita izrada autora).....	34
Graf 17 Rezultati o želji za pokretanjem vlastitog posla (vlastita izrada autora).....	35
Graf 18 Rezultati osamnaestog pitanja (vlastita izrada autora).....	37

10. Popis tablica

Tablica 1 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj sedam (vlastita izrada autora).....	21
Tablica 2 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj devet (vlastita izrada autora)	24
Tablica 3 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj jedanaest (vlastita izrada autora)	26
Tablica 4 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj dvanaest (vlastita izrada autora)	28
Tablica 5 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj trinaest (vlastita izrada autora)	29
Tablica 6 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj četrnaest (vlastita izrada autora).....	31
Tablica 7 8 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj šesnaest (vlastita izrada autora).....	34
Tablica 9 Izračun hi-kvadrata za pitanje broj sedamnaest (vlastita izrada autora)	36

11. Prilozi

1. Spol?

- Ž
- M

2. Dob?

_____

3. Koji si razred?

_____

4. Nacionalna pripadnost (hrvatska, bošnjačka, srpska, romska i sl.)

_____

5. Nakon završetka srednje škole planiram (više mogućih odgovora):

- Upisati fakultet
- Zaposeliti se
- Razmišljam o samozapošljavanju
- Ništa od navedenog

6. Nakon završetka srednje škole planiram:

- Upisati studij vezan uz zanimanje iz srednje škole
- Upisati studij koji nije vezan uz zanimanje iz srednje škole
- Ne planiram upisati fakultet

Na slijedeća pitanja odabirete u kojoj mjeri se navedene tvrdnje odnose na Vas.

1 – uopće se ne slažem

2 – uglavnom se ne slažem

3 – niti se slažem, niti se ne slažem

4 – uglavnom se slažem

5 – u potpunosti se slažem

6. Smatram da ću pronaći posao u struci.

1

2

3

4

5

7. Želio/la bi raditi u struci.

1   2   3   4   5

8. Smatram da će pronalazak posla biti lagan.

1   2   3   4   5

9. Smatram da sam spreman/na stupiti u radni odnos.

1   2   3   4   5

10. Imam strah od pronalaska posla.

1   2   3   4   5

11. Smatram da je poslodavcu važno radno iskustvo prilikom zapošljavanja.

1   2   3   4   5

12. Smatram da su na radnom mjestu važni kvalitetni radni odnosi i ugodna radna atmosfera.

1   2   3   4   5

13. Volio/la bi da na radnom mjestu imam mogućnost napredovanja.

1   2   3   4   5

14. Volio/la bi da na radnom mjestu imam mogućnost dodatnih edukacija.

1   2   3   4   5

15. Upoznat/a sam s pojmom samozapošljavanje.

1   2   3   4   5

16. Jednog dana želim pokrenuti vlastiti posao.

1   2   3   4   5

17. Imam ideju za pokretanje vlastitog posla.

1   2   3   4   5

18. Znam kome se obratiti ako se odlučim za samozapošljavanje.

1   2   3   4   5

31.05.2019.

SUGLASNOST

Svojim potpisom dozvoljavam da Patricija Talan u okviru svog diplomskog rada „Mogućnost zapošljavanja i samozapošljavanja učenika pripadnika manjinskih i većinskih nacionalnih grupa“ na Fakultetu organizacije i informatike Varaždin provede istraživanje u Tehničkoj školi Kutina. Ispitanici će biti učenici škole. Anketa je u potpunosti anonimna i dobrovoljna.

Potpis ravnatelja:

14.04.2021.

SUGLASNOST

Suglasan/suglasna sam _____ (IME I PREZIME RODITELJA) da moje
dijete _____ (IME I PREZIME DJETETA) ispuni anketu s ciljem
ispitivanja mišljenja učenika o njihovim mogućnostima za zapošljavanje nakon završetka
srednje škole. Sudjelovanje u anketi je dobrovoljno i anonimno.

Potpis roditelja: